

Τα μνημόνια ήρθαν για να μείνουν, με την κοινωνία τι γίνεται;

Δεν υπάρχει πλέον ουδεμία αμφιβολία ότι η κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ-ΑΝΕΛ ούτε μπορεί ούτε θέλει να αμφισβητήσει κατ' ελάχιστο το μνημονιακό ζόφο. Δεν το έκανε όταν διέθετε τις στοιχειώδεις δυνατότητες, την κοινωνική προσδοκία και τη λαϊκή υποστήριξη, τώρα το μόνο που της απομένει είναι να προσπαθεί να βαφτίζει το κρέας ψάρι, εντείνοντας την απογοήτευση και την αντιπολιτική διάθεση ευρέων στρωμάτων και προσφέροντας παράλληλα τις καλύτερες υπηρεσίες στη Δεξιά.

Δεν είναι η πρώτη φορά στην Ιστορία που αποδεικνύεται ότι όταν διαψεύδονται μεγάλες ελπίδες ακολουθούν μεγάλες καταστροφές. Καταστροφές που οδηγούν τον κοινωνικό ανταγωνισμό σε σκοτεινές διεξόδους, με εμφανέστερες στην εποχή μας, σε εγχώριο αλλά –φου– και διεθνές πεδίο, το ρατσισμό, τον πόλεμο, τον εθνικισμό και την ακροδεξιά αντεπανόσταση. Δεν υπάρχει καμία περίπτωση ο ΣΥΡΙΖΑ να πείσει ότι αποτελεί καλύτερο διαχειριστή της κρίσης από τη Δεξιά, γιατί τα μεν διεθνή κέντρα τον ανέχονται για να ολοκληρώσει τη «βρόμικη δουλειά» με ελάχιστες κοινωνικές αντιδράσεις, όμως επιδιώκουν τη συντριβή του και την αντικατάστασή του από τον αυθεντικό νεοφιλελευθερισμό, οι δε εκμεταλλευόμενες τάξεις δεν βλέπουν καμία βελτίωση της καθημερινότητάς τους, αλλά αντίθετα βιώνουν τη ραγδαία επιδείνωσή της – οι συνεχείς αναφορές κυβερνητικών αξιωματούχων στα σχολικά γεύματα και το επίδομα αλληλεγγύης μόνο ως ανέκδοτο μπορούν να εκληφθούν απέναντι στη λεηλασία των συντάξεων, τη φοροληστεία των μικρομεσαίων εισοδημάτων, το

ξεπούλημα της δημόσιας περιουσίας και την απογείωση του εργασιακού μεσαίωνα.

Η κατάσταση γίνεται ζοφερότερη καθώς η κυβέρνηση, προκειμένου να ισχυροποιήσει (όπως νομίζει) τη θέση της, υιοθετεί με ραγδαίους ρυθμούς τη «δεξιά ατζέντα» και σε πεδία εκτός της οικονομικής διαχείρισης: Από την ένταση της αντιπροσφυγικής πολιτικής και των διώξεων αγωνιστών και αντιφρονούντων ως την απόλυτη προσαρμογή στο νέο δόγμα ασφάλειας του ΝΑΤΟ και την επεκτατική πολιτική του Ισραήλ, από τις φασίζουσες милитарιστικές επιδείξεις του Καμένου μέχρι τις ανεκδιήγητες συναλλαγές με τα νέα τηλεοπτικά, ποδοσφαιρικά και κατασκευαστικά τζάκια, η κυβέρνηση το χειρότερο που κάνει είναι πως εξοικειώνει μεγάλα τμήματα του πληθυσμού στο «όλοι ίδιοι είναι», στο «δεν υπάρχει εναλλακτική», στον παραιτημένο εγωισμό και τη μοχθηρή αγανάκτηση. Τελικά, ο ΣΥΡΙΖΑ, ευτελίζοντας τις ελπίδες αυτών που τον ανέδειξαν, τους προετοιμάζει ιδεολογικά και ψυχικά να υποδεχτούν το διάδοχό του.

Δεν κουραζόμαστε να το επαναλαμβάνουμε: Προφανώς, η υπαρκτή ριζοσπαστική Αριστερά υφίσταται τη συνολική απογοήτευση και κινηματική καθίζηση που προκάλεσε η μετάλλαξη του ΣΥΡΙΖΑ. Όμως, αυτό έχει όρια. Δεν γίνεται να συνεχίζεται η ανούσια καταγγελιολογία περί προδοσίας, χωρίς τουλάχιστον να αναρωτιόμαστε μήπως εκτός από το γιάλο αρμενίζουμε κι εμείς στραβά. Δεν μπορεί να παραμένουμε εγκλωβισμένοι στις παραλυτικές συμπληγάδες ενός «έντιμου και αγωνιστικού κυβερνητισμού» από τη μία και ενός «προπαγανδιστικού αντικαπιταλισμού» από την άλλη. Είναι αφόρητο

βασικές δυνάμεις της εξωκοινοβουλευτικής Αριστεράς να αρνούνται το συστηματικό συντονισμό του χώρου, για την ενεργοποίηση των –όποιων– ζωντανών δυνάμεων του κινήματος, επιτείνοντας τον κατακερματισμό και τη σεκταριστική εσωστρέφεια. Είναι αυτοκαταστροφικό ο αναρχικός/αντιεξουσιαστικός χώρος να βιώνει τις μεγαλύτερες διαιρέσεις και εσωτερικούς ανταγωνισμούς από τη γέννησή του.

Σε ό,τι μας αφορά, μαζί με τη Δικτύωση Ριζοσπαστικής Αριστεράς και την ΟΝΡΑ-Ανασύνθεση, επιδιώκουμε το μόνιμο συντονισμό, σε κινηματικό και προγραμματικό πεδίο, της ευρύτερης εξωκοινοβουλευτικής Αριστεράς και, κυρίως, του γαλαξία των κάθε είδους αγωνιστικών συλλογικοτήτων που δρουν πανελλαδικά. Ταυτόχρονα, επιδιώκουμε και κάτι άλλο, το οποίο θέλουμε να συνδιαμορφώσουμε και με όσους άλλους ενδιαφέρονται: Τη διεξαγωγή ενός οργανωμένου διαλόγου πάνω σε κρίσιμα ιδεολογικά και στρατηγικά ζητήματα της εποχής μας: την εμπειρία της Αριστεράς και των κινημάτων στην Ελλάδα και τον κόσμο την προηγούμενη περίοδο· τη σχέση της Αριστεράς με την κυβέρνηση, το κράτος και τους αστικούς θεσμούς· τις πολιτικές και κοινωνικές μορφές συγκρότησης και αυτοοργάνωσης· το χαρακτήρα της ΕΕ, τα ζητήματα της αποδέσμευσης και του εθνικού νομίματος, τη «νέα ευρωπαϊκή αποικιοκρατία» και τις πολιτικές ασφάλειας· τα περιεχόμενα και τις μορφές ενός σύγχρονου ανατρεπτικού σχεδίου για το σοσιαλισμό. Η συζήτησή τους επείγει όχι μόνο για να νικήσουμε, αλλά και για να υπάρξουμε. Πολλώ δε μάλλον, αν αποδειχθεί, για μία ακόμα φορά, ότι «το βαθύτερο σκοτάδι είναι πριν το χάραμα»...

Προφανώς, υπάρχουν δικαστική χούντα, ιεροεξεταστές εισαγγελείς, φασίστες αστυνομικοί, τρομολάγνοι ιμπεριαλιστές και μνησικάκες πολιτικές οικογένειες. Αυτά είναι γνωστά, όπως (πρέπει να) είναι γνωστό ότι μια... αριστερή κυβέρνηση πρέπει να αναμετρηθεί στοιχειωδώς με όλους αυτούς τους μηχανισμούς και θυλάκους αν θέλει να επιβιώσει. Ο ΣΥΡΙΖΑ βέβαια, σεβόμενος την «ανεξαρτησία της Δικαιοσύνης», όπως και την «ευρωπαϊκή ιδέα» εξάλλου, δεν κάνει τίποτα για να περιορίσει την ασυδοσία των προαναφερθέντων μηχανισμών, αλλά, αντίθετα, δίνει συνεχώς εξετάσεις υπακοής σε αυτούς – εξωφρενική εξοντωτική καταδίκη της Ιριάνας ΒΛ,

Άδεια στον Δ. Κουφοντίνα, λευτεριά στον Τ. Θεοφίλου

αστυνομική/φασιστική βία στον Ασπρόπυργο, απόπειρα ψήφισης τροπολογίας στον τρομονόμο για την ποινικοποίηση του φρονήματος, εκκενώσεις καταλήψεων στέγης προσφύγων κ.λπ.

Στον πολιτικό κρατούμενο Δημήτρη Κουφοντίνα συνεχίζουν να μη χορηγούν τη νόμιμη από επταετίας άδεια εξόδου από τη φυλακή, παρότι το αρμόδιο συμβούλιο έχει αποφασίσει κατά πλειοψηφία θετικά. Όμως, η κυβέρνηση αρνείται να καταργήσει την τροπολογία Δένδια, η οποία δίνει τη δυνατότητα στον αρμόδιο εισαγγελέα να προβάλλει βέτο στις αποφάσεις των συμβουλίων – «το κράτος έχει

συνέχεια», όπως διακήρυξε ο τολμητής πρωθυπουργός... Μάλιστα, το δικαστήριο του Πειραιά, που εξετάζει την έφεση του Δημήτρη, αφού απέρριψε την αυτοπρόσωπη παρουσία του, καθυστερεί επί μίνες την εκδίκαση της υπόθεσης, αφαιρώντας του παράνομο χρόνο για την υποβολή νέας αίτησης.

Ένας άλλος πολιτικός κρατούμενος, ο αναρχικός κομμουνιστής Τάσος Θεοφίλου, ένας εξαιρετικός αγωνιστής και σπουδαίος άνθρωπος, τον οποίο γνωρίζουμε καλά και υπερασπιστήκαμε ολόψυχα στα δικαστήριά του, κινδυνεύει να καταδικαστεί σε ισόβια με παντελώς ανύπαρκτα στοιχεία.

Κρατούμενος από το καλοκαίρι του 2012, κατηγορούμενος για συμμετοχή στην αιματηρή ληστεία τράπεζας της Πάρου, καταδικάστηκε πρωτόδικα σε 25 χρόνια φυλάκιση, αν και το κατηγορητήριο κατέρρευσε και απαλλάχτηκε για τα βασικά αδικήματα, προκειμένου να «ικανοποιηθεί το κοινό περί δικαίου αίσθημα», δηλαδή η δικαστική χούντα, η οποία παντελώς ανέλεγκτα αποτελεί το «κόμμα του νόμου και της τάξης» και τον σιδηρού βραχίονα του κράτους απέναντι στον εσωτερικό εχθρό, όποιον υψώνει το ανάστημά του απέναντι στο νεοφιλελεύθερο ολοκληρωτισμό.

Μνημόνιο χωρίς

Οι πρόσφατες εξελίξεις στο πεδίο της διαπραγμάτευσης για τη δεύτερη αξιολόγηση δεν αφήνουν καμία αμφιβολία: το Μνημόνιο δεν έχει ημερομηνία λήξης. Όπως είχαμε τονίσει από την εποχή κιόλας του Καστελόριζου, το Μνημόνιο δεν είναι απλώς ένα πρόγραμμα δημοσιονομικής προσαρμογής. Πρόκειται για κάτι πολύ περισσότερο: ένα σχέδιο βιοπολιτικής πειθάρχησης που αποσκοπεί στη διαμόρφωση μιας «νέας κοινωνίας». Μιας κοινωνίας που θα συγκροτείται με βάση τον κανόνα του ανταγωνισμού και της απορύθμισης. Κατά συνέπεια, το Μνημόνιο δεν μπορεί να προβλέπει για τον εαυτό του κάποιο τέλος. Είναι ο νέος κόσμος μας. Τα πρόσφατα γεγονότα το απέδειξαν.

Η αποτυχία της κυβέρνησης

Η κυβέρνηση είχε θέσει τρεις βασικούς στόχους της διαπραγματευτικής στρατηγικής της για τη δεύτερη αξιολόγηση:

1. Να μην πάρει νέα μέτρα λιτότητας.
2. Να επιτευχθεί τώρα η συμφωνία για τις μεσοπρόθεσμες ρυθμίσεις του χρέους.
3. Να εξασφαλίσει την ένταξη της Ελλάδας στο Πρόγραμμα Ποσοτικής Χαλάρωσης (QE) της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, προκειμένου να διοχετευτεί φτηνή ρευστότητα στις τράπεζες.

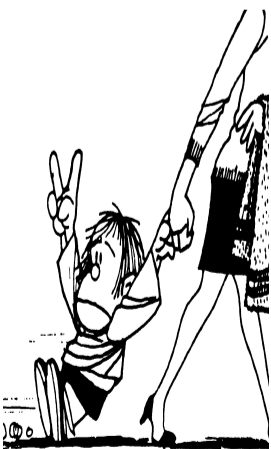
Σύμφωνα με τα λόγια του Αλέξη Τσίπρα, η κυβέρνηση επεδίωκε «το εξιτήριο από την επιτροπεία και το τέλος της εποχής των μνημονίων που άφησαν τεράστιες πληγές στη χώρα...! Σε κάθε περίπτωση, αυτό που αναμένουμε είναι μία λύση για το χρέος που θα δημιουργεί ένα καθαρό διάδρομο δεκαετίας για την ελληνική οικονομία...».

Τελικά, όλα δείχνουν ότι δεν επιτυγχάνεται κανένας από τους τρεις στόχους:

1. Ψηφίστηκαν μέτρα 4,9 δισ. και μάλιστα για την περίοδο 2019-20, δηλαδή μετά την τυπική λήξη του προγράμματος. Τα μέτρα πλήττουν χαμηλόμισθους και συνταξιούχους, ενώ τα λεγόμενα «αντισταθμιστικά» δεν θα διοχετεύονται στους ίδιους ακριβώς που υφίστανται τις περικοπές. Επιπλέον, τελούν υπό την αίρεση των προβλέψεων για την επίτευξη των στόχων του πλεονάσματος.
2. Η Γερμανία μπλόκαρε τη συμφωνία για το χρέος η οποία παραπέμπεται για το 2018.

Δ Ε Λ Τ Ι Ο Τ Α Υ Τ Ο Τ Η Τ Α Σ

- Αγωνιζόμαστε ενάντια στον καπιταλισμό, την εκμετάλλευση ανθρώπου από άνθρωπο, τη δικτατορία των αγορών και την εμπορευματοποίηση της ζωής μας, για μια κοινωνία ίσης ελευθερίας και ελεύθερης ισότητας, για την κοινωνική απελευθέρωση και τον κομμουνισμό.
- Αγωνιζόμαστε ενάντια στον εθνικισμό και το ρατσισμό, για την ενότητα των εργαζομένων πέρα από σύνορα και πατρίδες, ενάντια στον ιμπεριαλισμό και το милитарισμό, στο πλευρό όλων των λαών και των κινημάτων που παλεύουν ενάντια στην κατοχή, για την εθνική αυτοδιάθεσή τους.
- Αγωνιζόμαστε ενάντια στις έμφυλες διακρίσεις, το σεξισμό, την ομοφοβία και την πατριαρχία, εμπορούμενες-οι από το φεμινιστικό «μια αναγκαία σύγκρουση για ένα κοινό μέλλον», για έναν κόσμο όπου ο προσωπικός αυτοκαθορισμός θα αποτελεί προϋπόθεση της συλλογικής ευτυχίας.
- Αγωνιζόμαστε ενάντια στη λεηλασία του περιβάλλοντος και τη νεοφιλελεύθερη αρπακτικότητα, για την εφαρμογή ενός διεθνούς σχεδίου ολιγαρκούς αφθονίας, ήπιων μορφών ενέργειας, ισόρροπης ανάπτυξης και διεθνούς αλληλεγγύης.
- Αγωνιζόμαστε για τα πολιτικά και κοινωνικά δικαιώματα με την οπτική τόσο της βελτίωσης της ζωής των κυριαρχούμενων τάξεων όσο και της διεύρυνσης των χώρων ελευθερίας των κοινωνικών αγώνων και κινημάτων.
- Αγωνιζόμαστε για την ανασύνθεση και την αντεπίθεση του κοινωνικού κινήματος, τη δημιουργία συγκρουσιακών ανατρεπτικών υποκειμένων, για μια Αριστερά αντικαπιταλιστική, διεθνιστική και ελευθεριακή.

ημερομηνία λήξης

3. Η αναβολή της συμφωνίας για το χρέος δεν επιτρέπει την ένταξη της Ελλάδας στο QE, προϋπόθεση της οποίας είναι η βιωσιμότητα του χρέους.

Το πιο σημαντικό όμως είναι ότι το λεγόμενο «ελληνικό ζήτημα» θα παραμείνει ανοιχτό και μετά τη δεύτερη αξιολόγηση, ενώ η μνημονιακή επιτροπεία δεν πρόκειται να χαλαρώσει.

Διαρκής λιτότητα

Η συμφωνία κυβέρνησης - δανειστών διασφαλίζει τη συνέχιση της δρακόντειας λιτότητας έως τουλάχιστον το 2022. Αν και συνήθως η προσοχή όλων μας επικεντρώνεται στα εκάστοτε «νέα μέτρα», το μείζον ζήτημα της δημοσιονομικής πολιτικής είναι οι απαιτήσεις για τα πλεονάσματα. Πλεονάσματα της τάξης του 3,5% για πέντε χρόνια σημαίνουν ότι θα εφαρμόζεται η πλέον σκληρή εκδοχή νεοφιλελευθερισμού, με τις κοινωνικές δαπάνες να παραμένουν συμπιεσμένες και τον κοινωνικό πλούτο να απομυζάται. Δεν πρέπει να ξεχνάμε ότι κάθε ευρώ που πηγαίνει στο πλεόνασμα είναι ένα ευρώ που βγαίνει από την «πραγματική οικονομία» και διοχετεύεται για την εξυπηρέτηση του χρέους. Ακόμα και για μετά το 2022, πηγαίνουμε για πλεονάσματα της τάξης του 2+% που θα πρέπει να επιτυγχάνονται για δεκαετίες. Εν ολίγοις, **η δρακόντεια λιτότητα μονιμοποιείται για πάντα.**

Να σημειώσουμε επίσης ότι μαζί με τη λιτότητα συνεχίζεται και η επιτροπεία που ελέγχει και επιβάλλει την επίτευξη των στόχων για τα πλεονάσματα. Έτσι κι αλλιώς, όλες οι ευρωπαϊκές χώρες υπόκεινται σε ενός είδους επιτροπεία προκειμένου το έλλειμμά τους να μην υπερβαίνει το 3% του προϋπολογισμού τους. Όμως αυτή η επιτροπεία είναι πολύ πιο «χαλαρή» ως προς την αυστηρότητά της σε σχέση με τη μνημονιακή επιτροπεία στην οποία υπόκειται η Ελλάδα.

Μεγάλες περικοπές

Μια πρώτη γεύση του τι ακριβώς σημαίνουν τα πλεονάσματα της τάξης του 3,5% πήραμε από την εκτέλεση του προϋπολογισμού του 2016. Σύμφωνα με τα τελικά στοιχεία ΕΛΣΤΑΤ και Eurostat το πρωτογενές πλεόνασμα έφτασε

στο 4,19%, ξεπερνώντας κάθε προσδοκία. Η μνημονιακή απαίτηση για το πλεόνασμα του 2016 ήταν μόλις 0,5%. Δηλαδή η κυβέρνηση εφαρμόσε οκτώ φορές περισσότερη λιτότητα από όση της ζήτησαν οι δανειστές.

Κεντρικό στοιχείο του πολιτικού λόγου της ΝΔ και των φιλικών προς αυτή ΜΜΕ είναι η διόγκωση του δημόσιου τομέα από τον ΣΥΡΙΖΑ μέσω κομματικών προσλήψεων, καθώς και η υπερφορολόγηση των «ανθρώπων της αγοράς». Τα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ όμως διαφεύδουν τον ισχυρισμό. Η υπερκάλυψη του στόχου του πλεονάσματος υπήρξε αποτέλεσμα του πολύ μεγάλου περιορισμού των κρατικών δαπανών. Η δημοσιονομική κατάσταση του 2016 βρίσκεται σε πλήρη αντιστοιχία με εκείνη του 2014 επί κυβέρνησης Σαμαρά.

Συγκεκριμένα, το 2016 τα κρατικά έσοδα εμφανίζονται αυξημένα κατά 2,653 δισ. σε σχέση με το 2015 (87,473 δισ. έναντι 84,820 δισ.). Το ποσοστό των εσόδων επί του ΑΕΠ είναι 49,73%, περίπου στον ευρωπαϊκό μέσο όρο.

Αναλυτικά:

- Τα έσοδα από τον φόρο στο εισόδημα αυξήθηκαν κατά 1,062 δισ.
- Τα έσοδα από τους φόρους στην παραγωγή αυξήθηκαν κατά 1,751 δισ.
- Τα έσοδα από τις ασφαλιστικές εισφορές αυξήθηκαν κατά 510 εκατομμύρια.
- Τα έσοδα από τις κεφαλαιακές μεταβιβάσεις μειώθηκαν κατά 2,035 δισ.
- Τα έσοδα από τις «άλλες τρέχουσες μεταβιβάσεις» αυξήθηκαν κατά 890 εκατομμύρια.
- Τα έσοδα από «πληρωμές για μη εμπορικούς σκοπούς» αυξήθηκαν κατά 502 εκατομμύρια.

Από τα στοιχεία προκύπτει ότι οι φόροι είναι μεν αυξημένοι, αλλά η αύξηση αυτή δεν είναι τόσο μεγάλη ώστε να δημιουργεί ποιοτική διαφορά σε σχέση με τα προηγούμενα έτη. Προφανώς, η φορολόγηση συγκεκριμένων κοινωνικών ομάδων είναι άδικη και δυσβάσταχτη. Προκύπτει επίσης ότι έχουν γίνει βήματα στην κατεύθυνση της πάταξης της εισφοροδιαφυγής και της φοροδιαφυγής-λαθρεμπορίας, αλλά τα βήματα αυτά δεν είναι τόσο μεγάλα για να αλλάξουν τη μεγάλη εικόνα.

Σε ό,τι αφορά τις κρατικές δαπάνες, το 2016 εμφανίζονται μειωμένες κατά 9,062 δισ. σε σχέση με το 2015 (86,185 έναντι 95,247). Το ποσοστό των δαπανών επί του ΑΕΠ είναι 49%, δηλαδή παραπάνω από τον ευρωπαϊκό μέσο όρο.

Αναλυτικά:

- Οι δαπάνες για τις πληρωμές μισθών παρέμειναν αμετάβλητες.
- Οι κοινωνικές δαπάνες είναι αυξημένες

κατά 210 εκατομμύρια (λόγω του έκτακτου επιδόματος που δόθηκε στους συνταξιούχους τον Δεκέμβριο).

- Οι δαπάνες για κεφαλαιακές μεταβιβάσεις μειώθηκαν κατά 6,173 δισ.
- Οι δαπάνες για τόκους μειώθηκαν κατά 673 εκατομμύρια.
- Οι δαπάνες για «ακαθάριστο σχηματισμό κεφαλαίου» μειώθηκαν κατά 2,090 δισ.

Από τα στοιχεία προκύπτει ότι η πολύ μεγάλη μείωση των δαπανών οφείλεται στο ότι το 2016 δεν υπήρξε κόστος ανακεφαλαιοποίησης των τραπεζών, το οποίο το 2015 ανήλθε στα 4,842 δισ. (το ποσό εγγράφεται στον κωδικό των «κεφαλαιακών μεταβιβάσεων»). Επιπλέον, μεγάλο τμήμα της μείωσης των δαπανών αφορά τη μη ανανέωση του κρατικού εξοπλισμού (κωδικός «ακαθάριστου σχηματισμού κεφαλαίου»). Τέλος, δεν προκύπτει ότι έχει σημειωθεί αύξηση των μισθοδοτούμενων του Δημοσίου.

Το τμήμα του περιορισμού των δαπανών που αφορά τη μη ανανέωση εξοπλισμού δεν μπορεί να επαναληφθεί. Κατά συνέπεια, αν δεν αυξηθεί το ΑΕΠ τα επόμενα χρόνια, θα πρέπει να γίνουν ακόμα πιο μεγάλες περικοπές δαπανών, οι οποίες θα αφορούν τους κωδικούς μισθών και συντάξεων.

Το καθεστώς της αβεβαιότητας

Λιτότητα και επιτροπεία είναι οι δύο πυλώνες του μνημονιακού καθεστώτος. Υπάρχει όμως και ένας τρίτος: η αβεβαιότητα. Όπως έγινε φανερό από τη διαπραγμάτευση της δεύτερης αξιολόγησης, η Γερμανία δεν επιθυμεί να κάνει τις αναγκαίες κινήσεις για να λήξει οριστικά το «ελληνικό ζήτημα». Η συνέχιση της αβεβαιότητας οφείλεται σε δύο λόγους. Πρώτον, γιατί λειτουργεί ως διαρκής απειλή που διασφαλίζει την πειθάρχηση. Δεύτερον, γιατί βρισκόμαστε ακόμα στο μεταβατικό στάδιο της μετεξέλιξης της ΕΕ στην κατεύθυνση της Ευρώπης των δύο ταχυτήτων. Μέχρι να αποσαφηνιστεί ποια ακριβώς θα είναι η μορφή της νέας Ευρώπης και, κυρίως, ποια θα είναι η σχέση της «δεύτερης ταχύτητας» με το ευρώ, το «ελληνικό ζήτημα» θα παραμείνει σε εκκρεμότητα. Πρόκειται για έναν εφιάλη χωρίς ορατό τέλος.

Γιάννης Αλμπάνης

Η κρίση του ελληνικού καπιταλισμού

Ο ελληνικός καπιταλισμός –και μαζί ο ελληνικός κοινωνικός σχηματισμός– έχει εμπλακεί σε μια μεγάλη περιπέτεια. Από πολλές απόψεις, μάλιστα, πρόκειται για μια εξέλιξη σχεδόν πρωτοφανή ιστορικά. Η «Μεγάλη Ύφεση» ήδη άλλαξε με δραστικό τρόπο την Ελλάδα. Και συνεχίζεται καταστρέφοντας πόρους, πάγια, ανθρώπους σε έκταση πραγματικά αδιανόητη.

Από την άλλη, η συντελούμενη καταστροφή έχει αρχίσει να δημιουργεί αληθινή αισιοδοξία σε ένα τμήμα της άρχουσας τάξης και των διανοουμένων της. Όπως σημείωνε πρόσφατα ο Κώστας Καλλίτσης στο editorial της *Οικονομικής Καθημερινής*: «Βρισκόμαστε στο σημείο [...] όπου είναι εφικτή η επανεκκίνηση της οικονομίας [...] Η κρίση, αυτή έκανε τη βασική δουλειά. Οι στοιχειακές δυνάμεις της κατέστρεψαν ένα μεγάλο τμήμα του (μη ανταγωνιστικού) κεφαλαίου, με λουκέτα και μια σε όλη τη γραμμή υποτίμηση των αξιών. Μαζί, κατέστρεψαν ένα εκατομμύριο θέσεις εργασίας και διά της ανεργίας υποτιμήθηκε η αμοιβή της εργασίας. Έσπασαν, επίσης, τη φούσκα του κρατικού τομέα. Έτσι, δημιούργησαν τις προϋποθέσεις για την αναστροφή του ποσοστού του κέρδους, μια αναστροφή που δειά είχε αρχίσει να εκδηλώνεται το 2014 και πέρυσι έγινε ορατή διά γυμνού οφθαλμού. Είναι αποκαλυπτικό ότι το 2016 διπλασιάστηκαν τα θετικά καθαρά αποτελέσματα των εισηγημένων στο χρηματιστήριο εταιρειών. Το τέλος κάθε κρίσης σηματοδοτείται, με κάποιον τρόπο, από την αναστροφή του επιχειρηματικού κέρδους. Στην υπέρβαση της κρίσης τα μνημόνια λειτούργησαν βοηθητικά. Αφενός, εξομάλυναν τις συνέπειες από το σπάσιμο της φούσκας, αποτρέποντας τους κινδύνους (για τη χώρα μας, αλλά και για την Ευρωζώνη) από μια ανεξέλεγκτη ακαριαία κατάρρευση της οικονομίας. Αφετέρου, διασφάλισαν ότι οι δυνάμεις της κρίσης θα μπορούσαν να κάνουν τη δουλειά τους, δηλαδή ότι η εκκαθάριση της οικονομίας θα ολοκληρωθεί σε συνθήκες ελεγχόμενες. Με αυτή την έννοια, τα μνημόνια διευκόλυναν τη λειτουργία των στοιχειακών δυνάμεων της οικονομίας και την αναστροφή του ποσοστού του κέρδους».

Με σχεδόν υποδειγματικά μαρξιστική γλώσσα –καταστροφή κεφαλαίου, υποβάθμιση της εργασίας, εκκαθάριση, απελευθέρωση των στοιχειακών δυνάμεων της κρίσης, ανάταξη του ποσοστού κέρδους– ο συντάκτης εξηγεί το πώς λειτούργησε η κρίση. Επιπλέον, μας θυμίζει αυτό που από την αρχή της κρίσης υποστηρίζαμε ως ριζοσπαστική

Αριστερά: Τα μνημόνια πέτυχαν, έστω κι αν ελάχιστους από τους διακηρυγμένους στόχους τους υπηρέτησαν. Γιατί η πραγματική τους λειτουργία ήταν, ακριβώς, να ισοπεδώσουν τον κόσμο της εργασίας, να εκμηδενίσουν τα εναπομένοντα υπολείμματα κοινωνικού κράτους και να καταστρέψουν τα μη ανταγωνιστικά κεφάλαια. Και ως προς αυτά η επιτυχία τους είναι πραγματικά μοναδική: ακραία επιδείνωση των εργασιακών συνθηκών, ιδιωτικοποίηση των πάντων, αποδιάρθρωση ενός σημαντικού τμήματος «μεσαίας και μικρής ιδιοκτησίας».

Νομίζω πως η πρόγνωση είναι ακόμη πρόωρη. Δείχνει, ωστόσο, πώς η ελληνική καπιταλιστική τάξη εκλαμβάνει την κοινωνική και πολιτική υπεροχή της, καθώς και την ανακτημένη της αυτοπεποίθηση. Είναι από πολλές πλευρές που εκπέμπεται αυτή η «θετική διάθεση» εκ μέρους της. Και είναι βέβαιο πως ο βίος και η πολιτεία της σημερινής κυβέρνησης έχουν συμβάλει ιδιαίτερα στη δημιουργία αυτής της «ευχάριστης ατμόσφαιρας». Μην ξεχνάμε, άλλωστε, πως η ελληνική αστική τάξη είδε στα χρόνια της κρίσης πολλές φορές τον Χάρο με τα μάτια της. Είναι λογικό, λοιπόν, να χαίρεται σήμερα με την κανονικοποίηση που έχει επέλθει.

Η κατάσταση με αριθμούς

Ας δούμε, όμως, από λίγο πιο κοντά τι έχει συμβεί στα χρόνια της κρίσης.

Είναι γνωστό πως η μείωση του ΑΕΠ της ελληνικής οικονομίας ξεπέρασε το 25%, ενώ το κατά κεφαλήν ποσό μειώθηκε ονομαστικά από 24.700 το 2010 σε 19.700 το 2016. Η πραγματική μείωση είναι αισθητά μεγαλύτερη αν αντιληφθούμε πως οι φορολογικές και ασφαλιστικές επιβαρύνσεις του διαθέσιμου εισοδήματος αυξήθηκαν πολύ στο διάστημα αυτό. Έτσι το συνολικό διαθέσιμο εισόδημα μειώθηκε κατά το άπιστευτο νούμερο των 57 δισεκατομμυρίων. Αυτό είχε αποτέλεσμα οι ετήσιες δαπάνες των νοικοκυριών για κατανάλωση να έχουν υποχωρήσει δραστικά από τα 150 στα περίπου 120 δισεκατομμύρια ευρώ. Ακόμη και οι εξαιρετικά ανελαστικές δαπάνες για τρόφιμα έχουν υποχωρήσει σχεδόν κατά 19%. Πρόκειται για μειώσεις πρωτοφανείς, οι οποίες υπό κανονικές συνθήκες θα θεωρούνταν απολύτως αδιανόητες και συνδέονται και με τη μεταβολή της περιουσιακής θέσης των νοικοκυριών, των οποίων ο πλούτος μειώθηκε κατά 600 δισεκατομμύρια

με το μέσο νοικοκυριό να χάνει περίπου 70.000 ευρώ.

Σε ό,τι αφορά τον κρισιμότερο για μια καπιταλιστική οικονομία τομέα, οι επενδύσεις από τα 58 δισ. έχουν πέσει σε μόλις 20 δισ. ευρώ, αποτελώντας το 2016 μόλις το 12% του ΑΕΠ, 7 μονάδες κάτω από τον ευρωπαϊκό μέσο όρο. Ο διαχρονικά κεντρικός κλάδος των κατασκευών είδε κατάρρευση των επενδύσεων κατά 70%, αλλά και ο βιομηχανικός υπέστη μια καθίζηση της τάξης του 40%. Με καθυλωμένες τις δημόσιες επενδύσεις στην περιοχή λίγο πάνω από τα 6 δισ. και τις άμεσες ξένες επενδύσεις μεταξύ μόλις ενός και δύο δισεκατομμυρίων η εικόνα είναι εξαιρετικά αρνητική. Οι μετοχές από το υψηλό στο χαμηλό της κρίσης υποχώρησαν κατά 90%!

Επιπλέον, η αποταμίευση είναι σε αποδρομή, ενώ οι τράπεζες βρίσκονται σε αναγκαστική απομόχλευση. Χαρακτηριστικά, οι αποταμιεύσεις από 240 δισεκατομμύρια το 2010 βρίσκονται στα 120 σήμερα, ενώ οι πιστώσεις από 260 έχουν πέσει στα 194 τον Ιανουάριο του 2017. Αν σε αυτό προστεθεί το γεγονός πως τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια από 13 δισεκατομμύρια το 2008 έχουν φτάσει στα 110 περίπου το 2016 και βαίνουν διαρκώς αυξανόμενα, η εικόνα γίνεται πραγματικά εφιαλτική.

Προοπτικές

Παρ' όλα αυτά, όπως είπα στην αρχή, με όλο τον ζόφο της κατάστασης –ή, ίσως, λόγω αυτού– ένα τμήμα της ελληνικής καπιταλιστικής τάξης αναθαρρεί. Έχει λόγους και είναι αυτοί που εξηγεί, με πολύ καθαρό τρόπο, η *Οικονομική Καθημερινή* στο κείμενο που παρέθεσα. Πραγματικά, όροι για την υπέρβαση της καπιταλιστικής κρίσης έχουν αρχίσει να διαμορφώνονται. Οι συνθήκες δυνατότητας γίνονται σχετικά θετικές. Χαρακτήρισα την πρόγνωση πρόωρη, βέβαια, και ο λόγος είναι πως η υπέρβαση εξαρτάται, σε μεγάλο βαθμό, από την εξέλιξη της παγκόσμιας καπιταλιστικής κρίσης, όπου τα πράγματα δεν εμφανίζονται ρόδινα, ό,τι και αν λέγεται. Τόσο οι επενδύσεις όσο και η εξέλιξη του χρέους σε πλανητικό επίπεδο δεν επιτρέπουν αισιοδοξία για τις οικονομικές προοπτικές. Ένα νέο επεισόδιο τύπου 2007-2008 είναι, αργά ή γρήγορα, η πιο πιθανή έκβαση της τωρινής κατάστασης. Από την πλευρά τους, πάντως, οι έλληνες καπιταλιστές και το πολιτικό σύστημα

και η ριζοσπαστική Αριστερά

ομοθυμαδόν –έστω και με μια κάποια θλίψη (sic) τα τελευταία δυο χρόνια– έκαναν το καλύτερο δυνατό. Και έχουν επιτύχει πράγματα που είναι πολύ πιθανό πως θα διαρκέσουν διαμορφώνοντας το μέλλον με όρους εξαιρετικά επωφελείς για τα συμφέροντά τους. Όπως σημειώνει ο Ηλίας Ιωακείμολου (Project, 17-5-2017):

«Είμαστε τώρα σε μια μεταβατική περίοδο κατά την οποία αναδύεται, στην Ελλάδα, ένα νέο καθεστώς εκμετάλλευσης της εργασίας, το οποίο αναδύεται βαθμιαία, ως αποτέλεσμα “δημιουργικής καταστροφής”. Τα κύρια χαρακτηριστικά του είναι ήδη φανερά: Πρώτον, ένα μικρότερο παραγωγικό σύστημα που συντίθεται από μεγαλύτερες, “μυώδεις” και επιθετικές επιχειρήσεις που επέζησαν της κρίσης αφήνοντας πίσω τους, στα ερείπια της μεγάλης ύφεσης, μυριάδες μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων αλλά και ένα σημαντικό αριθμό μεγάλων επιχειρήσεων. Δεύτερον, ένα εργατικό δυναμικό που αμείβεται με χαμηλούς μισθούς, που είναι απροστάτευτο, που στερείται δικαιωμάτων και γίνεται πειθήνιο με εργαλείο την εκτεταμένη και βαθιά ανασφάλεια. Τρίτον, ένα εξασθλωμένο κοινωνικό κράτος, απογυμνωμένο σε μεγάλο βαθμό από τις βασικές προστατευτικές του λειτουργίες. Τέταρτον, μια κοινωνία στην οποία τα δύο τρίτα του πληθυσμού βρίσκονται σε κατάσταση επισφάλειας, υλικής στέρησης και επαπειλούμενης φτώχειας. Πέμπτον, μια διαρκής κρίση κοινωνικής αναπαραγωγής που σπρώχνει στο κοινωνικό περιθώριο μεγάλες μερίδες του πληθυσμού, εκείνες που αποκλείονται από τον κόσμο της αμειβόμενης εργασίας.

Σε ένα τέτοιο καθεστώς εκμετάλλευσης της εργασίας, το απόθεμα παγίου κεφαλαίου θα πρέπει να διατηρείται σε επίπεδα τόσο χαμηλά όσο απαιτείται για να διατηρούνται άφθονες εργασιακές εφεδρείες, δηλαδή ένα υψηλό ποσοστό ανεργίας ώστε να παραμένουν οι μισθοί τόσο χαμηλοί όσο απαιτείται για να ικανοποιούνται οι απαιτήσεις κερδοφορίας του κεφαλαίου (οι οποίες απαιτήσεις καθορίζονται εν πολλοίς εξωγενώς, από τις αστάθμητες ορέξεις δηλαδή της τάξης των κεφαλαιοκρατών).

Επιπλέον, η ελληνική οικονομία είναι “κλειδωμένη” σε μια κατάσταση μειωμένου παραγωγικού συστήματος εξαιτίας της υποχρέωσης να διατηρεί στο εξής, και για πολλά χρόνια ακόμα, βιώσιμο εξωτερικό εμπορικό ισοζύγιο αγαθών και υπηρεσιών υπό το άγρυπνο μάτι του χρηματοπιστωτικού κεφαλαίου: αξιοπιστία, εμπιστοσύνη, συνέπεια.

Μέσα σε τέτοιες συνθήκες, η ύπαρξη ενός ευμεγέθους εφεδρικού εργατικού δυ-

ναμικού, η υψηλή ανεργία και η υποαπασχόληση, οι επισφαλώς εργαζόμενοι και οι αποθαρρημένοι που σταμάτησαν να αναζητούν εργασία, είναι στοιχεία κεντρικά του καθεστώτος εκμετάλλευσης που αναδύεται στην Ελλάδα, διότι λειτουργούν ως μηχανισμός πειθάρχησης των υποτελών κοινωνικών τάξεων».

Αυτές οι συνθήκες κάνουν εντελώς απίθανη τη δυνατότητα άσκησης κενσισανής πολιτικής, στην οποία φαίνεται να επενδύουν τμήματα της Αριστεράς, που θεωρούν ως πρώτη συνθήκη υπέρβασης της κρίσης την έξοδο από την Ευρωζώνη και την ανάκτηση της νομισματικής πολιτικής.

Πρώτα απ’ όλα, φαίνεται πως η καταστροφή των πάγιων στοιχείων της οικονομίας

σης είναι ο δικός τους μονόδρομος. Και τα νέα από αυτά που διαμείβονται στα ευρωπαϊκά διαβούλια φαίνεται να διευρύνουν αυτή την προοπτική με την παράταση της λιτότητας για δυο γενιές ακόμη – πέρα από το 2060!

Διέξοδος

Αν έτσι έχουν τα πράγματα, είναι εύλογο, νομίζω, πως στοιχειωδώς φιλεργατική πολιτική δεν μπορεί να υπάρξει χωρίς να πειραχτεί ο καπιταλιστικός χαρακτήρας της οικονομίας. Καμία αφήγηση σχετικής κανονικότητας δεν μπορεί να είναι βάσιμη. Η αμφισβήτηση της

έχει προχωρήσει σε τέτοιο βαθμό, που είναι αδύνατη η μεγαλύτερη του 10% αύξηση του ΑΕΠ με τη χρήση επεκτατικής πολιτικής ενίσχυσης της ζήτησης. Επιπλέον, όπως καλά το συλλαμβάνει η Καθημερινή, η ανάταξη της κερδοφορίας είναι ο υπ’ αριθμόν ένα παράγοντας για την υπέρβαση της καπιταλιστικής κρίσης. Και το καθεστώς εκμετάλλευσης που επιτεύχθηκε είναι απόλυτη προϋπόθεση γι’ αυτό. Καμιά κενσισανή πολιτική, με εθνικό νόμισμα ή χωρίς, δεν πρόκειται να άρει αυτές τις συνθήκες. Η ταξική πάλη στην Ελλάδα θα παραμείνει άγρια για πολύ μεγάλο χρονικό διάστημα. Δεν υπάρχουν κοινωνικές προϋποθέσεις μιας σχετικά έστω συμφιλιοτικής πολιτικής, σαν αυτή που προτείνει ο Βαρουφάκης. Ούτε για μια επεκτατική πολιτική τύπου Λαπαβίτσα – Μαριόλη είναι ευνοϊκές οι συνθήκες. Κανένα τμήμα της ελληνικής αστικής τάξης δεν είναι διατεθειμένο να συνδράμει τέτοιες επιλογές. Ακριβώς το αντίθετο, οι έλληνες καπιταλιστές στο σύνολό τους κατανοούν πως η διαρκής ένταση της εκμετάλλευ-

καπιταλιστικής ιδιοκτησίας, ο περιορισμός του διευθυντικού δικαιώματος, η επιβολή του εργατικού ελέγχου, η επέκταση της εναλλακτικής - αλληλέγγυας οικονομίας δεν είναι προπαγανδιστικά συνθήματα. Είναι ο ρεαλιστικός μονόδρομος για τον κόσμο της εργασίας. Πώς αλλιώς τα 2.000 εργοστάσια, που έκλεισαν από το 2010 κι έπειτα, μπορούν να ξαναθεθούν σε λειτουργία; Πώς αλλιώς μπορεί να αντιμετωπιστεί η θηριώδης ανεργία; Το καπιταλιστικό πρότυπο συσσώρευσης δομείται καταστατικά στην ακριβώς αντίθετη κατεύθυνση.

Ο σοσιαλισμός, λοιπόν, γίνεται όρος για την επιβίωση της ελληνικής κοινωνίας. Αν δεν το κατανοήσουμε είναι αδύνατο να διαμορφώσουμε μια ορθολογική στρατηγική. Και αν φαίνεται δύσκολο, ας το συνειδητοποιήσουμε: Θα περάσει πολύς καιρός πριν ξαναδούμε εύκολες και ασφαλείς καταστάσεις. Η μόνη ελπίδα βρίσκεται στη σύγκρουση.

Χρήστος Λάσκος

ΑΠΟΨΕΙΣ

Γιατί να μην κάνουμε τουλάχιστον

Όσο βέβαιο είναι πως η ένταση της εκμετάλλευσης των εργαζομένων σε συνθήκες συστημικής κρίσης αυξάνει για τους καταπιεζόμενους τις δυνατότητες αμφισβήτησης των κυρίαρχων, άλλο τόσο βέβαιο είναι πως από μόνες τους αυτές οι συνθήκες δεν οδήγησαν ποτέ στην αυτόματη ανάπτυξη των κινημάτων και των πολιτικών υποκειμένων που θα ανατρέψουν τη βαρβαρότητα που βιώνει η πλειοψηφία.

Πόσο μάλλον στις συνθήκες του ελληνικού κοινωνικού σχηματισμού που τα προηγούμενα χρόνια εκατοντάδες χιλιάδες κόσμου πίστεψαν σε ένα διαφορετικό δρόμο, έδωσαν μαζικούς αγώνες αφήνοντας έντονα το αποτύπωμα τους στις πολιτικές εξελίξεις και έφτασαν μέχρι το Όχι του 61% στο δημοψήφισμα του Ιουλίου του 2015. Ακολούθησε όμως η οβιδιακή μετάλλαξη του ΣΥΡΙΖΑ σε «οικειοθελώς εκβιαζόμενο» διαχειριστή, που εφαρμόζει τελικά κάθε επιταγή των ευρωπαϊκών ηγεσιών, κάνει το μνημόνιο πολιτική του και συναγελάζεται με την ντόπια αστική τάξη προσπαθώντας να βρει εκεί κάποια στηρίγματα, καθώς χάνει κάθε κοινωνική του συμμαχία και απογοητεύει εκατοντάδες χιλιάδες ανθρώπους.

Σε αυτές τις συνθήκες λοιπόν και με τα μνημόνια παρόντα να ορίζουν όχι μόνο το σήμερα, αλλά και ένα αύριο άγριας λιτότητας, ιδιωτικοποιήσεων αγαθών, υπηρεσιών και δημόσιας περιουσίας, διάχυτης εκμετάλλευσης και συνεχώς διευρυνόμενης αδικίας, δεν είναι η διαμαρτυρία που σφραγίζει τη συγκυρία, αλλά η κοινωνική νηνεμία. Όχι βέβαια ως δείγμα νομιμοποίησης της εφαρμοζόμενης πολιτικής, όπως θέλει να εμφανίσει ο πρωθυπουργός, αλλά ως επακόλουθο της απογοήτευσης χιλιάδων ανθρώπων.

Στην πραγματικότητα κανένα από τα αφηγήματα που κατά καιρούς έχει παρουσιάσει η κυβέρνηση δεν είναι ικανό να πείσει πως οι δυσανάλογες θυσίες της μεγάλης πλειονότητας του κόσμου μπορούν να φέρουν έστω με τεράστιες αδικίες ένα καλύτερο αύριο. Το παράλληλο πρόγραμμα έμεινε άλλη μια προεκλογική εξαγγελία, νέοι φόροι και περικοπές στις συντάξεις έρχονται ξανά και ξανά να προστεθούν στο λογαριασμό της λιτότητας και η εκτίναξη του ελατηρίου της ελληνικής οικονομίας φαίνεται να αργεί μαζί με την πολυανάμενομη ανάπτυξη. Ούτε όμως και το απόλυτο σύμβολο ευημερίας της τελευταίας περιόδου, η ένταξη των ελληνικών ομολόγων στην ποσοτική χαλάρωση (QE), δεν φαίνεται πιθανή, να μην πούμε για τα όποια μέτρα για το χρέος. Το μόνο που μένει λοιπόν

είναι το γνωστό αφήγημα περί μονόδρομου, μαζί με το χιλιοειπωμένο φόβητρο, από την εποχή του κραταιού ΠΑΣΟΚ, περί επανόδου της επάρατου Δεξιάς. Από την άλλη, η Νέα Δημοκρατία περιμένει τις εκλογές για να εισπράξει από τη δυσαρέσκεια της ασκούμενης πολιτικής και να συνεχίσει τη σκληρή λιτότητα χωρίς αναστολές.

Το ερώτημα λοιπόν που έχει διατυπωθεί πεντακάθαρα πια σε όλο το εύρος του ανταγωνιστικού κινήματος είναι τι μπορούμε σήμερα να κάνουμε για να σπάσουμε τη λογική του μονόδρομου, να ανατάξουμε το ηθικό του κόσμου και να μετατρέψουμε τη διευρυμένη δυσαρέσκεια για την εφαρμοζόμενη πολιτική σε μαζικό κίνημα αμφισβήτησης και διεκδίκησης. Πώς οι αγώνες αποκτούν νόημα σε συνθήκες όπου οι αποφάσεις παίρνονται σε υπερεθνικά κέντρα και ποιο είναι εκείνο το πολιτικό σχέδιο που θα εμπνεύσει τους «από κάτω»;

Ανιχνεύοντας αυτό το τοπίο η Δικτύωση για τη Ριζοσπαστική Αριστερά από τον Μάρτη του 2016 σε μια πρώτη προσούρα που είχε εκδώσει για την εμπειρία από την περίοδο του ΣΥΡΙΖΑ και τις συνθήκες μετά τη συνθηκολόγησή του, για την Ευρώπη και την ΕΕ, αλλά και για την φυσιογνωμία της Αριστεράς, είχε καταθέσει και την πρότασή της για μια κοινή συνδιάσκεψη για το μεταβατικό πρόγραμμα και τις εναλλακτικές προς όλες τις δυνάμεις της αντικαπιταλιστικής, αντιμνημονιακής Αριστεράς και των κινημάτων.

Η βασική ιδέα ήταν κάπως απλή. Εκτιμώντας ότι καμία οργάνωση δεν μπορεί από μόνη της σήμερα να συγκροτήσει εκείνο το πλαίσιο απαντήσεων που θα μπορούσε να αλλάξει την κατάσταση στην κοινωνία επιχειρήσαμε μια ανάποδη διαδικασία. Αντί να βάλουμε μπροστά το πλαίσιο, όπως γίνεται συνήθως, προσπαθήσαμε να περιγράψουμε την ανάγκη, το ποιος αφορά και να σκιαγραφήσουμε μια ανοιχτή διαδικασία με στόχο να προχωρήσουμε με κοινά βήματα και να περιορίσουμε τους λόγους με τους οποίους κάποιος θα μπορούσε να διαφωνήσει και να μη συμμετέχει. Ακριβώς για αυτόν το λόγο η πρότασή μας εξαίρεσε την κουβέντα για τις εκλογές ή για τη δημιουργία κάποιου πολιτικού μετώπου από τις συναντήσεις, χωρίς βέβαια να αποκλείουμε, στο βαθμό που κάτι τέτοιο θα ήταν εφικτό, να προχωρήσει κάποια αντίστοιχη πρωτοβουλία.

Δημοσιεύσαμε την πρότασή μας, επιμείναμε, απευθυνθήκαμε σε κάθε πολιτική οργάνωση της εξωκοινοβουλευτικής Αριστεράς και προχωρήσαμε σε αλληπάλληλες διμερείς συναντήσεις για μήνες με τις οργανώσεις που έδειξαν ενδιαφέρον επιχειρώντας να βάλου-

με την πρότασή μας σε λειτουργία και παραμένοντας ανοιχτοί σε καθετί που θα μπορούσε να βοηθήσει. Σχεδόν ένα χρόνο μετά την κατάθεση της πρότασης και με διακηρυγμένες πια τις θέσεις και της ΛΑΕ και της ΑΝΤΑΡΣΥΑ για κάποιου τύπου μετωπική δράση, με διαφορετικά βέβαια πλαίσια, φτάσαμε σε κοινές συναντήσεις στις οποίες συμμετείχαν πέρα από το Δίκτυο και την ΟΝΡΑ Ανασύνθεση –που είχαν κάνει ήδη αποδεκτή την πρόταση– η ΛΑΕ, η ΑΝΤΑΡΣΥΑ, η ΑΡΚ, το Ξεκίνημα, η ΟΚΔΕ και το ΕΕΚ. Και ενώ από την πρώτη συνάντηση φαινόταν πως υπάρχουν οι προϋποθέσεις για ένα κοινό κάλεσμα και κάποια ενθαρρυντικά βήματα κοινής δράσης αλλά και κοινών συζητήσεων, η συνέχεια απέδειξε πως απέχουμε αρκετά ακόμα από κάτι τέτοιο.

Τελικά μέχρι σήμερα, παρά τις προσπάθειες, τα μοναδικά αποτελέσματα ήταν ένα κοινό κάλεσμα για την πορεία με αφορμή την ίδρυση της ΕΟΚ, κάποιες συνεννοήσεις για κινητοποιήσεις, και αυτές όχι πάντα με επιτυχία, και μέχρι εκεί. Τραγικό δείγμα της κατάστασης, η αδυναμία να βγει κοινό κάλεσμα από το σύνολο των παραπάνω οργανώσεων για την κινητοποίηση που έγινε πρόσφατα στη Νέα Φιλαδέλφεια.

Αυτό που σήμερα ίσως έχει σημασία δεν είναι ο απολογισμός της συγκεκριμένης πρότασης που καταθέσαμε και η κριτική πάνω στη στάση των συγκεκριμένων οργανώσεων. Οι απαντήσεις στα παραπάνω δεν είναι απλές και οι αφορισμοί και οι κατηγορίες –παρά την ευκολία με την οποία εκτοξεύονται στην εποχή των social media– δεν βοηθάνε.

Έτσι κι αλλιώς όλοι και όλες γνωρίζαμε από πριν πως οι διαφορές ήταν δεδομένες και πολλές από αυτές είναι σίγουρο πως δεν θα αλλάξουν τα επόμενα χρόνια. Για εμάς όμως είχε ιδιαίτερη σημασία η εκκίνηση της διαδικασίας, το κάλεσμα για κοινές διαδικασίες σε τοπικό και θεματικό επίπεδο, η προσπάθεια συντονισμού μέσα στους κοινωνικούς χώρους και στα θέματα της συγκυρίας (εναντίωση στα μέτρα, παρεμβάσεις σε χώρους δουλειάς και γειτονιάς, ενωτική δράση στα πανεπιστήμια, πλειστηριασμοί, προσφυγικό - αντιφασιστικό κ.λπ.) και η προσπάθεια ουσιαστικού διαλόγου μεταξύ πολιτικών και κοινωνικών δυνάμεων μέσα από μια πρωτοβουλία που θα έδινε χώρο σε πολλές και διαφορετικές οπτικές ώστε να δοθεί το σήμα ότι κάτι αλλάζει.

Για άλλη μια φορά όμως, αντί αυτού επιλέχθηκε η συζήτηση να γίνει από κάποιους με όρους αυτοδικαίωσης αλλά και με μια έντονη απροθυμία οποιασδήποτε δέσμευσης σε μια κοινή διαδικασία. Καμία τέτοια προσπά-

αυτά που μπορούμε;

Η αντίσταση

δεν είναι δουλειά ειδικών...

θεια όμως δεν μπορεί να προχωρήσει όσο το βασικό θέμα είναι να εμφανιστεί εκ των προτέρων ποιος έχει την ηγεμονία και τον έλεγχο.

Αυτό βέβαια δεν σημαίνει πως δεν συμφωνούμε με αρκετά σημεία των κριτικών τοποθετήσεων που αποτέλεσαν επί της ουσίας την αφορμή για να μην προχωρήσει η πρόταση για την κοινή σύσκεψη για τις εναλλακτικές.

Η κριτική στον κοινοβουλευτοκεντρισμό και η ανάγκη οι μάχες να κερδίζονται μέσα στην κοινωνία, όπου χτίζεται ο πραγματικός συσχετισμός, η κριτική στον λεκτικό βερμπαντισμό των προεκλογικών εξαγγελιών και μιας επικοινωνιακής αντίληψης της πολιτικής μέσω δηλώσεων και δελτίων τύπου, η αμφισβήτηση μιας διαχειριστικής λογικής κυβέρνησης της Αριστεράς που απλά αριστεροί υπουργοί αντικαθιστούν τα στελέχη της αστικής τάξης σε κυβερνητικούς θώκους χωρίς δομικές αλλαγές και συμμετοχή της κοινωνίας στον σχεδιασμό και στον έλεγχο, ο επαναπροσδιορισμός τελικά της πολιτικής μάχης ως αντικείμενο των μαζών στους κοινωνικούς χώρους και η οργάνωσή της μέσα από πραγμα-

τικές δημοκρατικές διαδικασίες, που θα αμφισβητούν έμπρακτα τη γραφειοκρατική δόμηση και λειτουργία των κομμάτων και του κράτους, αλλά και τα κυρίαρχα σήμερα αρχηγοκεντρικά χαρακτηριστικά είναι στον πυρήνα της οπτικής μας και οι απαντήσεις είναι δύσκολες.

Η αυτοκριτική τοποθέτηση επίσης σε σχέση με τις ευθύνες αλλά και σε ό,τι αφορά τη συνολική εμπειρία του ΣΥΡΙΖΑ είναι καθοριστική κυρίως γιατί επέδρασε με τέτοιο τρόπο στις εξελίξεις. Σε μια προσπάθεια όμως να υπερβούμε παθογένειες χρόνων και να ανοίξουμε το δρόμο για μια νέα Αριστερά, η ίδια κριτική - αυτοκριτική τοποθέτηση χρειάζεται να γίνει και για το σύνολο της Αριστεράς.

Αντίστοιχα είναι εξαιρετικά σημαντική η συζήτηση για τη φύση της ΕΕ και της Ευρωζώνης σήμερα και κυρίως για το πώς οι κοινωνίες θα μπορέσουν να σταθούν στα πόδια τους και να δώσουν μάχες σφοδρές με παντοδύναμους αντιπάλους. Το βασικό πρόβλημα όμως δεν ήταν τα ίδια τα θέματα, που σύμφωνα με την πρότασή μας θα ήταν και αντικείμενο της κοινής συζήτησης, άλλα η απροθυμία να προχωρήσουμε σε έστω κάποια

δειλά κοινά βήματα. Και το πρόβλημα σε αυτή την άτεγκτη γραμμή για συμφωνία επί του πλαισίου εκ των προτέρων είναι κυρίως πως σε μια τόσο δύσκολη συγκυρία δεν θα έχουμε κάνει, στο εδώ και στο τώρα, το καλύτερο που μπορούσαμε δίνοντας το λόγο στον κόσμο της Αριστεράς και των κινημάτων.

Ο κύκλος της συγκεκριμένης πρότασης, λοιπόν, κάπου εδώ μάλλον κλείνει, χωρίς αυτό να σημαίνει πως δεν θα συνεχίσουμε να επιμένουμε στη συντροφική συζήτηση και την κοινή δράση όπου αυτό είναι δυνατόν. Ταυτόχρονα, θα προσπαθήσουμε να ανοίξει ένας νέος κύκλος μέσα από την πιο στενή συνεργασία της Δικτύωσης με το Δίκτυο για τα Πολιτικά και Κοινωνικά Δικαιώματα και την ΟΝΠΑ Ανασύνθεση επιχειρώντας να κρατήσουμε ζωντανό ένα κοινό νήμα αγώνων αλλά και απόψεων που για χρόνια πορεύονται πλάι πλάι, να χτίσουμε κοινούς χώρους αντίστασης και αγώνα και να συμβάλουμε, στο βαθμό που μας αναλογεί, στο να ανοίξουν νέοι νικηφόροι αγώνες για τη ριζοσπαστική Αριστερά με την κοινωνία παρούσα.

Τάσος Κορωνάκης

απόψεις

Η αλληλεγγύη είναι

Στο πλευρό των προσφύγων

Οι πρώην εργαζόμενοι του ξενοδοχείου City Plaza, μετά την πτώχευση και το κλείσιμο του ξενοδοχείου, μείναμε άνεργοι και χωρίς αποζημίωση. Όπως άλλωστε και τόσοι άλλοι εργαζόμενοι του κλάδου των ξενοδοχείων. Με τη ζούγκλα που επικρατεί στις εργασιακές σχέσεις του κλάδου, κατά τ' άλλα ο τουρισμός είναι η οικονομική ατμομηχανή της κάθε κυβέρνησης...

Εμείς οι πρώην εργαζόμενοι του ξενοδοχείου City Plaza στεκόμαστε αλληλέγγυοι στους πρόσφυγες που ζουν στο ξενοδοχείο. Μακάρι να υπήρχαν στη χώρα μας και άλλοι τέτοια εγχειρήματα που να ζουν οι πρόσφυγες με αξιοπρέπεια. Αντίθετα η κυβέρνηση επιλέγει στρατόπεδα (συγκέντρωσης), κέντρα κράτησης-φυλακές και απελάσεις.

Αν δε σταματήσουν οι πόλεμοι, πρόσφυγες και μετανάστες θα πνίγονται στις θάλασσες και θα τους εκμεταλλεύονται οι επιτήδριοι που κερδίζουν από τη δυστυχία των ανθρώπων αυτών.

**Επιτροπή Απολυμένων
Εργαζομένων City Plaza**

Κ. Κούνεβα: «Το City Plaza στεγάζει την ανθρωπιά μας - Να αποτραπεί η εκκένωση της υποδειγματικής δομής φιλοξενίας προσφύγων»

Το City Plaza είναι το καλύτερο ξενοδοχείο της Αθήνας. Ίσως και όλης της Ευρώπης. Γιατί στεγάζει την αλληλεγγύη, την αξιοπρέπεια και τη δημιουργικότητα των ανθρώπων.

Εδώ και 14 μήνες έχει φιλοξενήσει πάνω από 1500 πρόσφυγες, κι αυτή τη στιγμή στεγάζει 400, ανάμεσά τους 170 παιδιά, σε υποδειγματικές συνθήκες αυτοοργάνωσης και καλά οργανωμένης συμπαράστασης από οργανώσεις αλληλεγγύης, εκατοντάδες απλούς πολίτες. Αλλά και τους ίδιους τους απλήρωτους πρώην εργαζόμενους του ξενοδοχείου, που έχουν παραχωρήσει τον εξοπλισμό του ξενοδοχείου, τον οποίο έχουν κερδίσει δικαστικά έναντι των αποζημιώσεών τους.

Πρόσφυγες και αλληλέγγυοι μετέτρεψαν ένα ξενοδοχείο εγκαταλελειμμένο από τους ιδιοκτήτες του, εδώ και οκτώ χρόνια, σε μια οάση ανθρωπιάς.

Γι' αυτό, καλώ τις αρχές να κάνουν ό,τι περνά από το χέρι τους, ώστε να αποτραπεί η εφαρμογή της εισαγγελικής εντολής για εκκένωση του ξενοδοχείου. Εξάλλου, ακόμη και με στενά οικονομικούς όρους, η συνέχιση της λειτουργίας αυτής της υποδειγματικής δομής φιλοξενίας προσφύγων, όπως και κάθε άλλης αντίστοιχης, μπορεί να αποδειχθεί πιο συμφέρουσα από τη μεταφορά τους σ' έναν καταυλισμό. Είναι, όμως, σίγουρα κοινωνικά πολύτιμη η συνύπαρξη των προσφύγων με τους κατοίκους μιας γειτονιάς της Αθήνας.

Πιστεύω ότι οι αρμόδιες κρατικές αρχές μπορούν να βρουν μια καλή λύση που θα προστατεύει αυτό το σημαντικό παράδειγμα αλληλεγγύης.

Κωνσταντίνα Κούνεβα

Οι προσφυγικές καταλήψεις αποτελούν ένα από τα πιο σημαντικά κοινωνικο-πολιτικά πειράματα που εκτυλίσσονται στην Ελλάδα το τελευταίο διάστημα. Σε μια περίοδο κινηματικής νημεμιάς, οι καταλήψεις, με προεξάρχουσα αυτή του City Plaza, δίνουν ανάσες αντίστασης και δημιουργίας.

Η λειτουργία των καταλήψεων είναι πολλαπλή. Συγκεκριμένα:

Καλύπτουν τη ζωτική ανάγκη στέγασης των προσφύγων. Η κυβερνητική και ευρωπαϊκή πολιτική θέλει τους πρόσφυγες είτε εγκλωβισμένους στα νησιά είτε σε στρατόπεδα έξω από τον αστικό ιστό. Οι συνθήκες, αλλού λιγότερο αλλού περισσότερο, απέχουν από το να χαρακτηριστούν αξιοπρεπείς. Οι καταλήψεις έρχονται λοιπόν να δώσουν την ευκαιρία στους πρόσφυγες να ζήσουν μέσα στον αστικό ιστό σε συνθήκες πολύ καλύτερες από αυτές των κρατικών δομών. Οι κινηματικές πρωτοβουλίες ανταποκρίνονται δηλαδή με επάρκεια σε μια πραγματική κοινωνική ανάγκη την οποία το κράτος δεν θέλει ή δεν μπορεί να καλύψει. Η αυτοοργάνωση όχι μόνο μπορεί να λειτουργήσει, αλλά να είναι πολύ αποτελεσματική.

Οι ανάσες των

Αποτελούν εστίες αντίστασης στην αντι-προσφυγική πολιτική κυβέρνησης και ΕΕ.

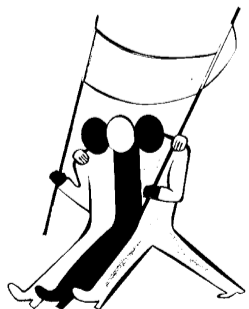
Ακόμα και οι πλέον δύσπιστοι αντιλαμβάνονται ότι η Συμφωνία της Ντροπής ΕΕ-Τουρκίας αποτελεί ένα μηχανισμό αποκλεισμού και βίας σε βάρος των προσφύγων, ένα μηχανισμό βαρβαρότητας. Απέναντι στην πολιτική των κλειστών συνόρων, των απελάσεων και των στρατοπέδων στην οποία συναινεί το πολιτικό σύστημα, οι καταλήψεις όχι μόνο διατύπωσαν την «άλλη άποψη», αλλά οργάνωσαν και οργανώνουν σειρά κινητοποιήσεων (διαδηλώσεις, συγκεντρώσεις, ανοιχτές συζητήσεις, συναυλίες) στις οποίες συμμετείχαν χιλιάδες πρόσφυγες και ντόπιοι. Το επίτευγμα είναι έτσι και αλλιώς σημαντικό, πόσο μάλλον σε μια πολύ δύσκολη περίοδο για τα κινήματα.

Δημιουργούν ένα παράδειγμα συμβίωσης προσφύγων και ντόπιων κόντρα στη ρατσιστική προπαγάνδα και την εθνοτική περιχαράκωση. Οι καταλήψεις απέδειξαν ότι οι πρόσφυγες μπορούν να ζήσουν μέσα στις πόλεις σε αξιοπρεπείς συνθήκες,

χωρίς να δημιουργούνται προβλήματα για κανέναν. Όμως ακόμα πιο σημαντικό είναι ότι μέσα στις καταλήψεις διαμορφώνονται νέες διεθνικές κοινότητες όπου οι ήδη υπάρχουσες ταυτότητες τίθενται υπό αμφισβήτηση και αναδύονται νέες ταυτότητες, νέες γλώσσες, ένα νέο «εμείς». Αυτό το νέο διεθνικό «εμείς» αποτελεί ίσως το πιο πολύτιμο στοιχείο των καταλήψεων και του πολιτικού χώρου που τους στηρίζει.

Η περίπτωση του City Plaza

Η περίπτωση του Χώρου Στέγασης Προσφύγων City Plaza ασφαλώς παρουσιάζει ιδιαίτερο ενδιαφέρον. Κατ' αρχάς πρόκειται για τη μεγαλύτερη προσφυγική κατάληψη που μετράει ήδη 14 μήνες ζωής. Το City Plaza φιλοξενεί 400 άτομα, ενώ υπολογίζεται ότι συνολικά έχουν διαμείνει περίπου 1.500 – ο

αμφίδρομη

Έκκληση ταξικής αλληλεγγύης στους απολυμένους εργαζόμενους του ξενοδοχείου City Plaza

Αγαπητές-οί συνάδελφοι,

Το ξενοδοχείο City Plaza στην οδό Αχαρνών 78 έκλεισε το 2010 με αποτέλεσμα οι 25 εργαζόμενες-οι σε αυτό να απολυθούν χωρίς να τους καταληφθούν αποζημιώσεις ύψους 200.000 ευρώ. Στη δικαστική διαμάχη που ακολούθησε με την ιδιοκτήτρια του κτιρίου που παρακρατούσε τον κινητό εξοπλισμό του ξενοδοχείου, επιδικάστηκε τελεσίδικα αυτός στην πτωχευτική περιουσία, ώστε να μπορεί να εκπλειστηριαστεί για να πληρωθούν οι αποζημιώσεις των εργαζομένων.

Τον Απρίλιο του 2016, χωρίς προφανώς να γνωρίζουμε την προαναφερθείσα εκκρεμότητα, ανοίξαμε το City Plaza μετατρέποντάς το σε Χώρο Στέγασης Προσφύγων, την αρτιότερη μέχρι σήμερα αντίστοιχη δομή στη χώρα μας, που φιλοξενεί σε μόνιμη βάση 400 πρόσφυγες.

Οι πρώην εργαζόμενοι του ξενοδοχείου, αν και με την ενέργειά μας συνεχίζουμε να ακυρώνουμε τη δυνατότητά τους να πραγματοποιήσουν τον πλειστηριασμό του κινητού

εξοπλισμού του, με μια σπάνια έκφραση κοινωνικής ευαισθησίας και ταξικής αλληλεγγύης, χωρίς ούτε μια στιγμή να απαιτήσουν την παραχώρηση του κινητού εξοπλισμού του ξενοδοχείου, πράγμα που θα καθιστούσε αδύνατη τη λειτουργία του ως σταθερή δομή παροχής στέγης και τροφής σε 400 πρόσφυγες, ανάμεσα στους οποίους υπάρχουν και 170 παιδιά.

Αγαπητές-οί συνάδελφοι,

Όπως αντιλαμβάνεστε, στην Ελλάδα της κρίσης και των μνημονίων, της κλιμακούμενης εργοδοτικής ασυδοσίας και αντεργατικής πολιτικής, είναι καθήκον μας να σταθούμε στο πλευρό των απολυμένων του City Plaza που, ενώ είναι σε δεινή οικονομική κατάσταση, επιλέγουν να υποστηρίξουν τα ταξικά αδέρφια τους, τους πρόσφυγες των πολέμων και της φτώχειας.

Γι' αυτό σας καλούμε, τόσο τις συνδικαλιστικές οργανώσεις της χώρας μας όσο και αντίστοιχες του εξωτερικού, να συμμετάσχετε ενεργά στην Καμπάνια Ταξικής Αλληλεγγύ-

ης και Οικονομικής Στήριξης στους απολυμένους του City Plaza, που ξεκινά την 1^η Μαρτίου 2017. Θεωρούμε ότι μια τέτοια καμπάνια δεν είναι μόνο αναγκαία για την επιβίωση των απολυμένων, αλλά, στους δύσκολους καιρούς που περνάμε, αποτελεί μορφωτικό παράδειγμα κοινωνικής αλληλεγγύης και πολυεθνικής συμβίωσης.

Χώρος Στέγασης Προσφύγων City Plaza

Η έκκληση έχει σταλεί σε δεκάδες σωματεία και ομοσπονδίες της Ελλάδας και του εξωτερικού και ήδη έχουμε ενθαρυντικά στοιχεία ανταπόκρισης.

προσφυγικών καταλήψεων

πληθυσμός ανανεώνεται δεδομένου ότι μεγάλος αριθμός προσφύγων συνεχίζει με τον ένα ή την τον άλλο τρόπο το ταξίδι του προς την Ευρώπη. Δεύτερον, στο City Plaza, πέρα από τους πρόσφυγες που αποτελούν τη συντριπτική πλειονότητα των ενοίκων, συμμετέχουν σταθερά έλληνες και διεθνείς αλληλέγγυοι σε ένα μοναδικό πείραμα από κοινού καθημερινότητας και πολιτικής δράσης. Τρίτον, το City Plaza αποτελεί την πιο ολοκληρωμένη αυτοοργανωμένη δομή φιλοξενίας, αφού εκτός από στέγη, παρέχει στους πρόσφυγες διατροφή (τρία γεύματα την ημέρα), είδη υγιεινής, ρουχισμό, καθώς και υπηρεσίες πρωτοβάθμιας υγειονομικής περίθαλψης. Τέταρτον, για τη στήριξη του City Plaza έχει διεξαχθεί και είναι ακόμα σε εξέλιξη μια πρωτοφανής καμπάνια διεθνούς αλληλεγγύης με σκοπό την πολιτική και οικονομική στήριξή του. Δεν θα ήταν υπερβολή ο ισχυρισμός ότι το City Plaza δεν θα υπήρχε χωρίς τη διεθνή αλληλεγγύη. Η διεθνική κοινότητα του City Plaza δεν είναι μόνο οι πρόσφυγες και οι αλληλέγγυοι

που συμμετέχουν εν σώματι, αλλά και όλοι αυτοί σε όλη την Ευρώπη που το στηρίζουν με πείσμα και συνέπεια.

Η απειλή της καταστολής

Έτσι κι αλλιώς, οι καταλήψεις βρίσκονται στο στόχαστρο της καταστολής μιας και παραβιάζουν το τυπικό όριο του νόμου προκειμένου να διευρύνουν τα όρια της νομιμότητας. Το τελευταίο διάστημα όμως, και όσο εμπεδώνεται η αντιπροσφυγική πολιτική ΕΕ και κυβέρνησης, ο κίνδυνος εκκένωσης από την αστυνομία αυξάνεται. Οι καταλήψεις ενοχλούν γιατί βρίσκονται στον αντίποδα αυτής της πολιτικής που θέλει να καταστήσει την καθημερινότητα των προσφύγων όσο το δυνατόν πιο δύσκολη καθώς και να τους κρατήσει όσο το δυνατόν λιγότερο ορατούς.

Τελευταίο κρούσμα στο γαϊτανάκι των

απειλών της καταστολής υπήρξε η δεύτερη εισαγγελική εντολή για την εκκένωση του City Plaza. Η εισαγγελική εντολή ήρθε ως αποτέλεσμα της μήνυσης που κατέθεσε η ιδιοκτήτρια του ξενοδοχείου, Αλίκη Παπαχελά. Παρά το ότι η εισαγγελική εντολή δεν εφαρμόστηκε τελικά, το ζήτημα άνοιξε και παραμένει ανοιχτό. Ας μην ξεχνάμε ότι οι προσφυγικές καταλήψεις στη Θεσσαλονίκη εκκενώθηκαν πέρσι εν μέσω του θέρους.

Χωρίς πανικό και κινδυνολογία είναι απαραίτητο να ενισχυθεί η αλληλεγγύη στις προσφυγικές καταλήψεις. Η κοινωνική και πολιτική στήριξή τους συνιστά τη μόνη ασπίδα προστασίας απέναντι στην καταστολή. Και όταν λέμε στήριξη δεν αναφερόμαστε μόνο στις δημόσιες εκφράσεις αλληλεγγύης – που είναι βέβαια πολύ σημαντικές. Οι καταλήψεις χρειάζονται την έμπρακτη συμμετοχή για να μπορούν να συνεχίσουν και να λειτουργούν όπως πρέπει. Αυτές οι ανάσες δεν πρέπει να πνιγούν.

Γιάννης Αλμπάνης

ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΤΙΚΑ

ΣΤΙΣ ΘΑΛΑΣΣΕΣ ΤΟΥ ΘΑΝΑΤΟΥ

Από τις 4 Νοέμβρη 2016 συμμετέχω ως διασώστης στο διασωστικό καράβι «Aquarius» που περιπολεί στα ανοιχτά της Λιβύης. Το καράβι στελεχώνεται και χρηματοδοτείται από δύο ανθρωπιστικές οργανώσεις, τους SOS Mediterranean, που έχουν αναλάβει το διασωστικό κομμάτι, και τους Γιατρούς Χωρίς Σύνορα, που έχουν αναλάβει την περίθαλψη των προσφύγων στο καράβι. Σκοπός μας είναι η διάσωση των μεταναστών από τη θάλασσα και η ασφαλής μεταφορά τους στην Ιταλία. Γι' αυτόν το λόγο παραμένουμε όλο το 24ωρο έξω από τα λιβυκά χωρικά ύδατα και ψάχνουμε για βάρκες με πρόσφυγες που έρχονται από τη Λιβύη. Όταν εντοπίσουμε μια βάρκα, σταματάμε σε ασφαλή απόσταση το καράβι και προσεγγίζουμε τους πρόσφυγες με τα φουσκωτά μας. Οι πρώτες μας ενέργειες είναι να τους καθησυχάσουμε ότι δεν είμαστε πειρατές (ένοπλες συμμορίες από τη Λιβύη επιτίθενται και ληστεύουν συστηματικά τους πρόσφυγες εν πλω) και στη συνέχεια να αναζητήσουμε ανθρώπους που χρειάζονται άμεση διακομιδή στην κλινική του πλοίου. Κατόπιν μοιράζουμε σε όλους σωσίβια και ξεκινάμε να τους μεταφέρουμε λίγους λίγους με τα φουσκωτά σκάφη μας στο καράβι.

Αυτή τη στιγμή η διάσχιση της Μεσογείου από τη Λιβύη προς την Ιταλία είναι το πιο θανατηφόρο θαλάσσιο πέρασμα της γης. Μόνο μέσα στο 2016, οι νεκροί ξεπέρασαν τους 5.000. Στην πραγματικότητα είναι πολύ περισσότεροι, γιατί υπήρχαν φορές που μάθαμε ότι ολόκληρες βάρκες χάθηκαν στη θάλασσα χωρίς ποτέ να βρεθεί ο ακριβής αριθμός των ανθρώπων. Επίσης η λέξη πέρασμα είναι παραπλανητική. Η Σικελία απέχει 260 ναυτικά μίλια από τις λιβυκές ακτές, το οποίο σημαίνει τρεις μέρες ταξίδι μεσοπέλαγα και οι διακινητές λένε στους μετανάστες ψέματα ότι είναι 3-4 ώρες. Παθαίνουν σοκ όταν στο καράβι τους εξηγούμε πόσο μακριά είναι η Ιταλία. Οι βάρκες είναι τόσο κακής ποιότητας και τόσο υπερφορτωμένες που με ελάχιστο κύμα διαλύονται ή αναποδογυρίζουν.

Επίσης, σε αντίθεση με τη Λέσβο, κανείς δεν φοράει σωσίβιο και ελάχιστοι άνθρωποι ξέρουν κολύμπι.

Η αλήθεια είναι ότι οι πρόσφυγες σαλπάρουν για 100% σίγουρο θάνατο και η μόνη τους ελπίδα είναι να τους εντοπίσει κάποιο διασωστικό καράβι. Πολλές φορές δεν καταφέρνουν καν να φτάσουν μέχρι τη ζώνη διάσωσης, που είναι στα 15 μίλια από την ακτή. Μόνο μέσα σε μία μέρα, στις 5 Μαΐου 2017,

είχαμε 250 αγνοούμενους και την επόμενη μέρα οι ακτές της Λιβύης είχαν γεμίσει πτώματα. Είναι φρικτό πόσοι άνθρωποι πεθαίνουν καθημερινά και δεν μαθαίνεται ποτέ.

Σε κάθε φουσκωτή βάρκα στοιβάζονται 120-150 άνθρωποι, ενώ στις ξύλινες στριμώχνονται 400-600 άνθρωποι κατανεμημένοι με φρικτό τρόπο στα αμπάρια που έχει η βάρκα στο εσωτερικό της. Ο ένας πατάει το κεφάλι του άλλου, κάποιοι πεθαίνουν από ασφυξία και ταξιδεύουν ζωντανοί μαζί με νεκρούς για ώρες.

Οι άνθρωποι είναι τόσο ευτυχισμένοι που δραπετεύουν από τη φρίκη της Λιβύης που δεν λογαριάζουν καν τις αυτοκτονικές συνθήκες του ταξιδιού.

Το πρώτο πράγμα που μας λένε μόλις ανέβουν στο καράβι είναι: «Έτσι και με γυρίσετε πίσω στη Λιβύη, θα βουτήξω στη θάλασσα.» Σχεδόν όλοι έχουν τραύματα στο κορμί τους από πυροβολισμούς, βασανιστήρια και ξυλοδαρμούς.

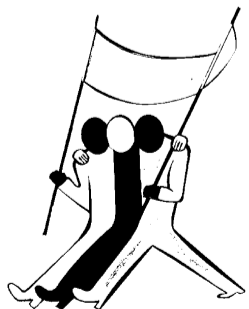
Η Λιβύη είναι μια κόλαση για τους μετανάστες, είναι ένα απέραντο στρατόπεδο συγκέντρωσης. Παντού υπάρχουν ένοπλες πολιτοφυλακές ή συμμορίες που απαγουν, εκβιάζουν και ληστεύουν σχεδόν όλους τους μετανάστες με το που μπαίνουν στη χώρα. Τους φυλακίζουν σε αυτοσχέδια κέντρα κράτησης (περιφραγμένες φάρμες ή αποθήκες) και τους βασανίζουν καθημερινά για να αποσπάσουν χρήματα από τις οικογένειές τους. Σε περίπτωση που περάσουν μήνες βασανιστηρίων χωρίς να στείλει η οικογένεια χρήματα, τους πουλάνε ως δούλους σε κάποιο αφεντικό για να κάνουν κάθε είδους βαριά απλήρωτη εργασία. Το αφεντικό βέβαια μπορεί να τους βασανίσει ξανά από την αρχή με την προοπτική να καταφέρει να αποσπάσει χρήματα, ή να τους βάλει να κάνουν αγγαρείες, ή να τους πουλήσει αλλού. Όποιος επιβιώσει μετά από 4-5 μήνες μπορεί να κερδίσει μια δωρεάν θέση στις βάρκες.

Οι περισσότερες γυναίκες που διασώζουμε από τη θάλασσα έχουν υποστεί ομαδικούς βιασμούς και κάθε είδους σεξουαλική βία μέσα στα κέντρα κράτησης. Πολλές είναι θύματα τράφικινγκ και προορίζονται για πορνεία της Ευρώπης. Οι λιβυοί διακινητές συχνά απαγουν τις γυναίκες αυτές και τις κλείνουν στα λεγόμενα connection houses, οίκοι ανοχής στη Λιβύη. Όπως εκμεταλλεύονται τους μετανάστες άντρες για απλήρωτη βαριά εργασία, εκμεταλλεύονται και τα σώματα των γυναικών.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση όχι μόνο δεν μιλάει για τις συνθήκες που επικρατούν στα λιβυκά κέντρα κράτησης, αλλά τα χρηματοδοτεί, τα

έχει εντάξει στον αντιμεταναστευτικό σχεδιασμό και θέλει να χτίσει περισσότερα. Όλα αυτά τα εγκλήματα έχουν την απόλυτη σφραγίδα της ΕΕ, που στο όνομα της αντιμεταναστευτικής θωράκισης των συνόρων συνεργάζεται με τις συμμορίες στη Λιβύη και εκπαιδεύει το λιβυκό λιμενικό να αναχαιτίζει τις βάρκες. Η συμφωνία της Μάλτας, που υπογράφηκε τον Φλεβάρη 2017 από τα κράτη μέλη της ΕΕ, περιλαμβάνει άφθονη χρηματοδότηση και τεχνικό εξοπλισμό στις λιβυκές συμμορίες για το μπλοκάρισμα της μετανάστευσης. Στις 15 Μαΐου 2017, μια από τις συμμορίες που αυτοαποκαλείται «λιβυκό λιμενικό της Τρίπολης» πανηγύριζε στη σελίδα τους στο Facebook για τα τέσσερα νέα σκάφη καταδίωξης που έλαβε από το ιταλικό λιμενικό. Πριν από κάποιους μήνες πήρε άλλα δύο, ενώ

και της αλληλεγγύης

εκκρεμούν άλλα έξι, όπως συμφωνήθηκε με την Ιταλία. Σύμφωνα με τις επίσημες πηγές, 90 Λίβυοι λιμενικοί έχουν εκπαιδευτεί από την ΕΕ.

Στις 23 Μαΐου 2017, και ενώ βρισκόμασταν σε διεθνή ύδατα, το λιβυκό λιμενικό επιτέθηκε στους ανθρώπους που διασώζαμε, και με πυροβολισμούς, ξύλο και έφοδο στις βάρκες προσπάθησε να τις γυρίσει πίσω στη Λιβύη. Πάνω από 100 μετανάστες έπεσαν στο νερό για να γλιτώσουν. Οι Λίβυοι τους απειλούσαν με τα καλάσνικοφ, τους χτύπαγαν με ρόπαλα και τους έκλεψαν ό,τι πολύτιμο είχαν πάνω τους.

Παρ' όλο που ζητούσαμε απεγνωσμένα βοήθεια, τα ιταλικά σκάφη δεν φάνηκαν ποτέ, αντίθετα οι Ιταλοί όρισαν τους Λίβυους «on scene commanders», δηλαδή αρχηγούς της διάσωσης (!). Παρά το απόλυτο χάος που

επικρατούσε, καταφέραμε να διασώσουμε 1.004 ανθρώπους, νούμερο-ρεκόρ τη στιγμή που η χωρητικότητα του καραβιού μας είναι 500. Δυστυχώς, 100 περίπου μετανάστες επιστράφηκαν με τη βία στη Λιβύη.

Την ίδια στιγμή που συμβαίνουν αυτά στη θάλασσα, στη στεριά η Frontex, οι ιταλικές αρχές και τα μίντια διεξάγουν ολομέτωπο πόλεμο στις διασωστικές ΜΚΟ με ψεύτικες ειδησεις, με φωτομοντάζ και πλαστά στοιχεία. Το κράτος έφτιαξε ειδική επιτροπή στη Βουλή ειδικά για το θέμα των διασωστικών ΜΚΟ και μας έχει καλέσει ήδη δύο φορές για ακρόαση. Ο ακροδεξιός ρατσιστικός λόγος κυριαρχεί απόλυτα.

Η βασική τους θέση είναι ότι είμαστε «pull factor», ότι έλκουμε δηλαδή τη μετανάστευση, ότι συνεργαζόμαστε με τους Λίβυους διακι-

νητές και ότι συμβάλλουμε στην «εισβολή παράνομων μεταναστών» στη χώρα τους. Σε κάθε λιμάνι η αστυνομία μάς κάνει πλέον εξονυχιστικό έλεγχο και προσπαθεί να βρει στοιχεία να μας συνδέσει με τους Λίβυους διακινητές.

Ο στόχος είναι ξεκάθαρος: απομάκρυνση των διασωστικών ΜΚΟ από την περιοχή και πλήρης ανάθεση και ελευθερία δράσης στις λιβυκές συμμορίες για αναχαίτιση των βαρκών και επιστροφή όλων των προσφύγων στην κτηνωδία των λιβυκών στρατοπέδων συγκέντρωσης.

Ιάσωνας Αποστολόπουλος

ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΤΙΚΑ

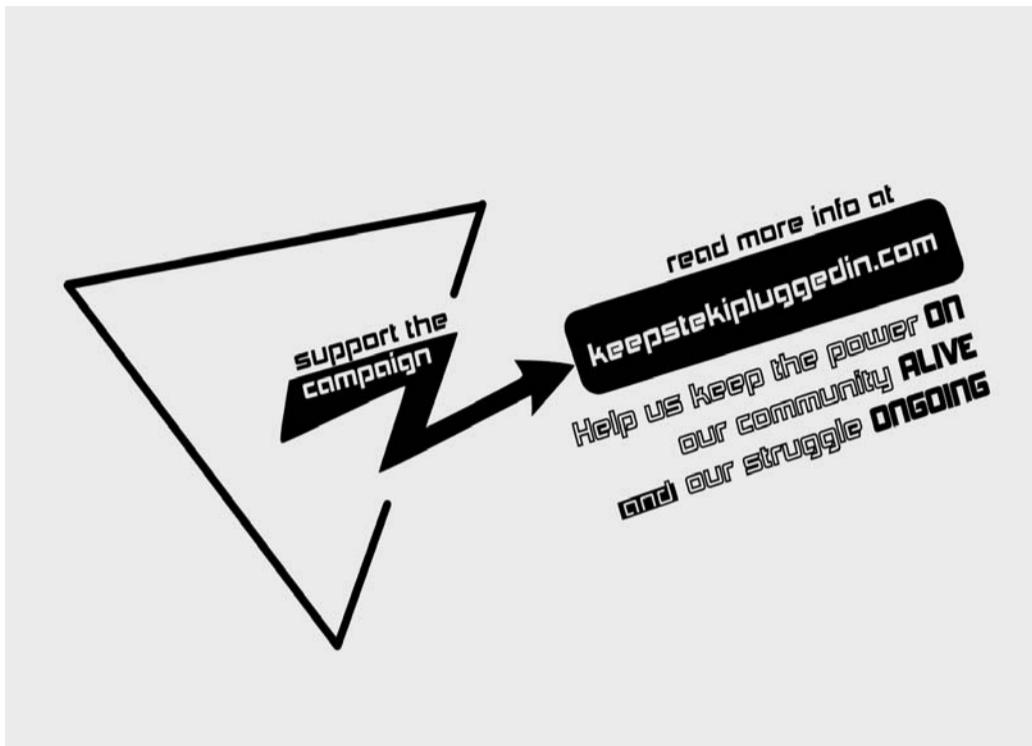

Να κρατήσουμε το Στέκι ζωντανό

Εκτός από τα βασικά, ίσως το πιο ενδιαφέρον, στοιχείο του αντιρατσιστικού (και όχι μόνο) κινήματος, είναι το πώς συνδυάζεται η διεκδικητική πάλη με την έμπρακτη αλληλεγγύη.

Πώς συνταιριάζει και αλληλοτροφοδοτεί το ένα το άλλο, στα αλήθεια όμως, όχι στα λόγια, για να μην ξεπέφτει η αλληλεγγύη σε υποκατάσταση και ξεχρέωμα του κράτους ή σε εξοτομικευμένη άσκηση ανθρωπισμού και για να μην ξεμένει η διεκδίκηση ιδεολογική φλυαρία. Το στοιχείο αυτό το παίξαμε πολλές φορές, στα στέκια, στα σχολεία αλληλεγγύης, το παίζει τώρα η Αθήνα ποντάροντας όλες τις δυνάμεις της, ψυχικές και υλικές, στο εμβληματικό εγχείρημα του City Plaza. Γιατί, όταν το πρώτο ζήτημα του προσφυγικού σήμερα είναι να κλείσουν τα στρατόπεδα απομόνωσης και να μείνουν οι πρόσφυγες δίπλα μας, εντός του αστικού ιστού, η πετυχημένη ύπαρξη ενός αυτοοργανωμένου χώρου φιλοξενίας – και μάλιστα πραγματικών και όχι συμβολικών διαστάσεων – αποτελεί την πιο υλική μορφή εμφάνισης του αιτήματος αυτού.

Ένα αντίστοιχο στοιχείο είχαμε παίζει πριν από επτά χρόνια και στη Σαλονίκη – στον Ξενώνα Προσφύγων της οδού Σιατίστης. Ο Ξενώνας αποτελούσε για χρόνια τη μοναδική δομή φιλοξενίας προσφύγων στην πόλη της Θεσσαλονίκης, μέχρι που το Γενάρη του 2010 ξαφνικά έκλεισε. Όταν λοιπόν το δικό μας αίτημα είναι η φιλοξενία, δεν είχαμε άλλη επιλογή από το να μπούμε μέσα για να τον κρατήσουμε ανοιχτό. Για ένα χρόνο περίπου, και παρά τις δυσκολίες που είχε ένα τέτοιο πρωτόγνωρο για εμάς τότε εγχείρημα, ο Ξενώνας πράγματι λειτούργησε μάλλον υποδειγματικά, διαχειριζόμενος από την κοινή συνέλευση ενοίκων και αλληλέγγυων. Υλικά στηριζόταν μόνο από την Αντιρατσιστική και την έμπρακτη αλληλεγγύη δεκάδων άλλων ανθρώπων και συλλογικοτήτων, οι οποίοι πρόσφεραν εθελοντική δουλειά, είδη ανάγκης και χρήμα-

τα. Στη συνέχεια, η Αντιρατσιστική αποχώρησε σταδιακά από τη συνδιαχείριση, καθώς η στήριξή μας από την αρχή είχε τον χαρακτήρα του προσωρινού, ώσπου να επιστρέψει ο Ξενώνας σε ένα καθεστώς δημόσιας χρηματοδότησης και διαχείρισης – το οποίο ωστόσο δεν έγινε, ώσπου στα τέλη του 2014, έκλεισε οριστικά και οι τελευταίοι ενοίκιοι μεταφερθήκαν σε διαμερίσματα.

Από το στοιχείο αυτό λοιπόν κερδίσαμε πολλά: συντρόφους και συντρόφισσες, εμπειρία, χαρά. Και φυσικά κέρδισαν και οι ενοίκιοι, που βρήκαν στέγη και στήριξη, τουλάχιστον για όσο το παλέψαμε μαζί τους. Μας έμεινε όμως και ένας μεγάλος βραχνάς: ένα χρέος 85.000 ευρώ στη ΔΕΗ. Το καλοκαίρι του 2010 η ΔΕΗ έκοψε το ρεύμα, το οποίο ήταν στο όνομα της ΜΚΟ που διαχειριζόταν παλιά τον Ξενώνα. Παρά τις συνεχείς προσπάθειες να το επανασυνδέσουμε (μέχρι και γεννήτρια δοκιμάσαμε να φέρουμε), αυτό δεν ήταν τεχνικά δυνατό. Από την άλλη, ο Δήμος Θέρμης, ιδιοκτήτης του κτιρίου, ο Δήμος Θεσσαλονίκης ή όποιος άλλος υπεύθυνος δημόσιος φορέας αρνήθηκαν να κάνουν οτιδήποτε. Έτσι, η μόνη λύση που υπήρχε για

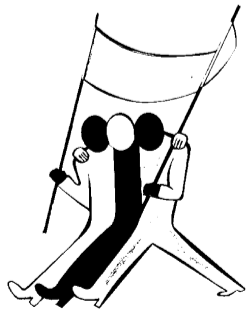
να μην βρεθούν οι ενοίκιοι στο δρόμο και διακοπεί βίαια αυτό το εγχείρημα, ήταν να ζητήσουμε την επανασύνδεση του ρεύματος στο όνομα του Στεκιού Μεταναστών. Φυσικά, γνωρίζαμε ότι όλο αυτό το διάστημα, από το 2010 ως το 2014, το ρεύμα συνέχιζε να χρεώνεται στο όνομά μας. Όμως, όσο μέσα έμεναν ακόμα πρόσφυγες και μικρά παιδιά, δεν μπορούσαμε να ζητήσουμε τη διακοπή του. Η μόνη λύση για εμάς θα ήταν να ξαναλειτούργουσε ο Ξενώνας από κάποιο δημόσιο φορέα, ο οποίος θα αναλάμβανε εύλογα και το χρέος, κάτι που βέβαια δεν έγινε.

Τελικά, μετά την οριστική εκκένωση του κτιρίου του Ξενώνα από τους ενοίκους του και τη διακοπή της σύνδεσης, η ΔΕΗ μετέφερε το χρέος στη σύνδεση του Στεκιού. Στο χρέος αυτό προστέθηκαν μάλιστα τόκοι, Δημοτικά Τέλη, μέχρι και το χαράτσι του Δήμου Θέρμης. Παρά τις συνεχείς παρεμβάσεις μας προς τη Διοίκηση της ΔΕΗ, μας ξεκαθάριστηκε ότι δεν υπάρχει καμία δυνατότητα διαγραφής του χρέους. Αν δεν πληρώσουμε συνεπώς, είναι προφανές ότι το Στέκι θα κλείσει, χωρίς βέβαια ούτε αυτό να μας απαλλάξει από το χρέος. Μαζί με το Στέκι θα

σταματήσουν και οι δράσεις αλληλεγγύης που στεγάζονται και υποστηρίζονται από αυτό, όπως τα μαθήματα αλληλεγγύης για ντόπιους και μετανάστες, η κουζίνα αλληλεγγύης, η συλλογή και διανομή ειδών πρώτης ανάγκης και τόσα άλλα. Και μαζί, πιστεύουμε, θα έχουμε μία πολιτική ήττα και υποχώρηση για την Αντιρατσιστική Πρωτοβουλία και τα κινήματα αλληλεγγύης.

Μηροστά σε αυτούς τους κινδύνους, αποφασίσαμε αναγκαστικά να αναλάβουμε συλλογικά αυτό το χρέος και να ζητήσουμε τη ρύθμιση και την αποπληρωμή του με δόσεις. Μεταξύ άλλων, στήσαμε μία καμπάνια οικονομικής ενίσχυσης και απευθυνόμαστε σε αλληλέγγυες συλλογικότητες, στους συντρόφους και τις φίλες μας, στην Ελλάδα και το εξωτερικό, ζητώντας – για πρώτη φορά – να μας βοηθήσουν για να μείνουμε ζωντανό. Όσοι και όσες το διαβάσετε λοιπόν, μπειτε στη σελίδα keepstekipluggedin.com και κάντε μια δωρεά, όσα μπορείτε, 2, 5, 20 ευρώ. Και γράψτε ότι το διαβάσατε στο *Δελτίο Θυέλλης*.

Νίκος Νικήσιανης

Ένα νέο μοντέλο επιχειρηματικής δράσης ξεκίνησε από τη Φιλαδέλφεια

Η αλήθεια είναι πως δεν υπάρχει τίποτα νέο στον τρόπο με τον οποίο η κυβέρνηση, η κρατική εξουσία, τα μέσα «ενημέρωσης» και η Δικαιοσύνη διαπλέκονται με την οικονομική εξουσία. Ούτε είναι η πρώτη φορά που μεγαλοεπιχειρηματίες αγοράζουν ομάδες και χρησιμοποιούν τους φιλάθλους-οπαδούς ως μέσο πίεσης για τη διευκόλυνση των σχεδίων τους και ως μέσο διεύρυνσης της επιρροής τους. Η περίπτωση του σχεδίου Μελισσανίδη γύρω από το γήπεδο της ΑΕΚ στη Νέα Φιλαδέλφεια έχει απ' όλα:

- Νομοθετικές ρυθμίσεις κατά παραγγελία και καθ' υπαγόρευση, όπως το φωτογραφικό άρθρο στο Ρυθμιστικό του 2014 και η πρόσφατη επίσης φωτογραφική (ν)τροπολογία που αφαιρεί αρμοδιότητες από την Τοπική Αυτοδιοίκηση.
- Διοικητικές αποφάσεις και διευκολύνσεις που καταπίνουν σωρεία παρατυπιών και κραυγαλέων ελλείψεων. Για παράδειγμα, η έγκριση περιβαλλοντικών όρων του γηπέδου, που αποδέχεται ένα έργο διαφορετικό από αυτό που ορίζει ακόμη και το ίδιο το φωτογραφικό άρθρο και αγνοεί όλες τις επιπτώσεις στην ασφάλεια, το περιβάλλον, στο διατηρητέο προσφυγικό οικισμό και στην κυκλοφορία.
- Απόφαση του ΣΤΕ που δέχεται τον αποχαρκτηρισμό δασικής και αναδασωτέας έκτασης με την επίκληση των θετικών επιπτώσεων του γηπέδου στην εθνική οικονομία (!).
- Μονομερή παρουσίαση από το σύνολο σχεδόν των συστημικών μέσων «ενημέρωσης» και συνεχή διαστρέβλωση της πραγματικότητας.

Δεν είναι μόνο ο Μελισσανίδης και δεν είναι καν ο πρώτος διδάξας. Αντίστοιχη κατάσταση ζει ο Πειραιάς, όπου οι ισχυροί άνδρες του «Θρύλου», ο Κόκκαλης και στη συνέχεια ο Μαρινάκης, έκαναν παρόμοιες ρυθμίσεις με το στάδιο Καραϊσκάκη και στη συνέχεια πήραν και το Δήμο. Αντίστοιχη περίπτωση έζησε η Λάρισα με τον τότε πρόεδρο Πηλαδάκη και την εταιρεία Γήπεδο Λάρισας Α.Ε. Δύο ακόμη ισχυροί παράγοντες κάνουν παιχνίδι ελέγχοντας μεγάλες ομάδες: Ο Αλαφούζος, που πήρε υπόσχεση από Τσίπρα και Καμίνη για γήπεδο του ΠΑΟ στο Γουδί, στο χώρο που προορίζεται για Μητροπολιτικό Πάρκο, και ο Σαββίδης, που πακέτο με τον ΟΛΘ και τα δωράκια με τα διαγραμμένα πρόστιμα της ΣΕΚΑΠ εξαγγέλλει νέο γήπεδο για τον ΠΑΟΚ αλλά και «αξιοποίηση» με αθλητικές εγκαταστάσεις στα Λουτρά Θέρ-

μης. Φυσικά και επόμενα, η νέα γενιά των ισχυρών της διαπλοκής διαγκωνίζεται για τον έλεγχο ολοένα και περισσότερων μέσων ενημέρωσης. Ο Σαββίδης αποκτά τον Πήγασο του Μπόμπολα ενώ διεκδικεί και τον ΔΟΛ, για τον οποίο ενδιαφέρεται και ο Μαρινάκης που ελέγχει και μια σειρά μικρότερα μέσα. Ο Αλαφούζος έχει ήδη ισχυρά μέσα ενημέρωσης, ενώ ο Μελισσανίδης τα επηρεάζει όλα, έχοντας στα χέρια του την τεράστια διαφημιστική πίτα του ΟΠΑΠ, που αγόρασε για ένα πιάτο φακής. Ο ηλεκτρονικός τζόγος, που

Ακόμη περισσότερο, στρέφεται όχι μόνο ενάντια σε μικρές ομάδες ή σε μεμονωμένα πρόσωπα αλλά και σε μια εκλεγμένη αρχή επί τρία ολόκληρα χρόνια. Το δημαρχείο πολιορκείται και βανδαλίζεται, δημοτικά συμβούλια διαλύονται, εργαζόμενοι και πολίτες τραυματίζονται, δύο αυτοοργανωμένοι χώροι εκκενώθηκαν και καταλήφθηκαν από «τα παιδιά» της ΑΕΚ(!), ο δήμαρχος και οι δημοτικοί σύμβουλοι απειλούνται και προπηλακίζονται συνεχώς, εθνικές και θρησκευτικές γιορτές γίνονται πάντα με επεισόδια των αγριεμένων

φουντώνει τα τελευταία χρόνια, είναι ένα ακόμη πεδίο κερδοφορίας. Οι σχέσεις με την Εκκλησία, την Περιφέρεια και την Κυβέρνηση ολοκληρώνουν τα νήματα που κινούν οι μεγαλοπαράγοντες. Ενόψει νέων ιδιωτικοποιήσεων και εκποίησης δημόσιων χώρων μέσω Υπερταμείου, οι προοπτικές ολοένα και μεγαλώνουν.

Μόνο που ορισμένες φορές, κάτι δεν πάει ακριβώς όπως το έχεις σχεδιάσει. Στην περίπτωση Μελισσανίδη, αυτό ήταν οι προηγούμενες αυτοδιοικητικές εκλογές. Στον Πειραιά επικράτησε ο εκλεκτός του Μαρινάκη και όχι ο Μιχαλολιάκος. Στο Κερατσίνι - Δραπετσώνα επικράτησε ο αριστερός υποψήφιος Βρεττάκος και έχασαν οι εκλεκτοί τόσο του Μαρινάκη όσο και του Μελισσανίδη. Αλλά το χειρότερο σενάριο παίχτηκε στο Δήμο Φιλαδέλφειας - Χαλκηδόνος. Παρά το λυσσαλέο αγώνα και παρά τους τραμπουκισμούς, επικράτησε η αριστερή δημοτική παράταξη που είχε ταχθεί ξεκάθαρα ενάντια στα σχέδια Μελισσανίδη για την περιοχή. Και αυτό ήταν η αρχή των όσων συμβαίνουν μέχρι σήμερα.

Είναι γνωστό ότι όσοι σκαρφαλώνουν στα ανώτατα στρώματα της οικονομικής ολιγαρχίας μετέρχονται ακραία σκληρών μέσων και δεν ορρωδούν προ ουδενός. Το νέο μοντέλο είναι ότι για πρώτη φορά στην περίπτωση της Φιλαδέλφειας αυτό γίνεται σε κοινή θέα.

«οπαδών», οι οικογένειες, τα σπίτια και οι επαγγελματικοί χώροι όσων έχουν την τύχη να σχετίζονται με τη δημοτική αρχή ή με δηλωμένους αντιρρησίες είναι διαρκής στόχος. Πρόκειται για ένα κανονικό παρακράτος, όπως επιβεβαιώνει η ανοχή της αστυνομίας και της κυβέρνησης. Ένας πυρήνας επαγγελματιών(!) γύρω από τους οποίους συγκεντρώνονται πρόθυμοι φανατικοί που, με φόντο την «ιδεολογία» της ομάδας τους, γίνονται το χέρι επιβολής των συμφερόντων του μεγάλου αφεντικού στην περιοχή, ωμά και αδιαμεσολάβητα. Όλα αυτά γίνονται ανοιχτά αλλά μακριά από τα φώτα της δημοσιότητας, που ασχολείται με τη Φιλαδέλφεια μόνο για να λοιδορήσει και να συκοφαντήσει το δήμο, με ιδιαίτερο στόχο τον ίδιο το δήμαρχο. Με την εξαίρεση λίγων αριστερών μέσων ενημέρωσης, κρατικά και ιδιωτικά κανάλια, ραδιοφωνικοί σταθμοί, ηλεκτρονικά μέσα και εφημερίδες, συντηρούν μια ολότελα πλαστική εικόνα.

Είναι μια εικόνα από το μέλλον; Πιθανόν, αν δεν υπάρξει απάντηση μαζική, ενωτική και συντονισμένη. Αν η κατάσταση παγιωθεί στη Φιλαδέλφεια, κάθε περιοχή κινδυνεύει να βρεθεί στο στόχαστρο. Και τότε θα είναι αργά για να αντιδράσουμε.

Δέσποινα Σπανούδη

Η Γαλλία στον αστερισμό του «μετα-»

Όταν η ονειρώξη του ακραίου νεοφιλελευθερισμού γίνεται πραγματικότητα και ο αριστερός λαϊκισμός τείνει να υποθηκεύσει το μέλλον της Αριστεράς

Με την εκλογή του Μακρόν στη γαλλική προεδρία φαίνεται να εγκαινιάστηκε και ένα νέο μοντέλο διακυβέρνησης σε μια μεγάλη χώρα του καπιταλιστικού κέντρου. Τα πρώτα μέτρα που ανακοίνωσε άμεσα ή έμμεσα η κυβέρνηση του διορισμένου πρωθυπουργού Εντουάρντ Φιλίπ δεν αφήνουν περιθώρια αμφιβολίας: Οι ρυθμίσεις του καθεστώτος έκτακτης ανάγκης προτείνεται να ενταχθούν στον ποινικό κώδικα καθιστώντας κανόνα την εξαίρεση, το νομοθετικό έργο θα γίνεται μέσω προεδρικών διαταγμάτων καταλύοντας de facto το νομοθετικό ρόλο του κοινοβουλίου, το μεγάλο κεφάλαιο θα τύχει περαιτέρω ευνοϊκών φορολογικών ελαφρύνσεων, ο αναδιανεμητικός χαρακτήρας του ασφαλιστικού και συνταξιοδοτικού συστήματος θα εκπνεύσει, η εργασία θα οδεύσει απρόσκοπτα (!) προς την ελαστικοποίηση και την επισφάλεια «πλήρως απελευθερωμένη από τα βαρίδια ενός αναχρονιστικού κώδικα εργασίας». Η επίθεση θα είναι σκληρή και μετωπική, με τους πολιτικούς συσχετισμούς να επιτρέπουν την κατίσχυση του ακραίου νεοφιλελευθερισμού όπως τον ευαγγελίζεται ένα εξίσου ακραίο κέντρο που προσβλέπει σε μια μεταδημοκρατική διακυβέρνηση.

Συνάμα, αν για πρώτη φορά στην ιστορία της 5^{ης} Δημοκρατίας τα παραδοσιακά κόμματα εξουσίας δεν εκπροσωπήθηκαν στο δεύτερο γύρο των προεδρικών εκλογών, οι βουλευτικές εκλογές έμεινε να επιφύλαξουν δυο ακόμα εκπλήξεις: αφενός, μια αποχή ρεκόρ (52%) που επιβεβαιώνει τη βαθιά και μακρόχρονη κρίση εκπροσώπησης και, αφετέρου, την ισχυρότερη κοινοβουλευτική πλειοψηφία για το κόμμα του Προέδρου μετά το '58. Όπως λέγεται χαρακτηριστικά, ακόμα κι ένας γάιδαρος θα μπορούσε να εκλεγεί με τα χρώματα του Μακρόν. Γινόμαστε έτσι μάρτυρες μιας πλήρους απονομοποίησης των κομμάτων, που αποτυπώνεται τόσο στην καταβαράθρωση του Σοσιαλιστικού Κόμματος (ΣΚ) όσο και στη βαθύτερη ίσως κρίση στην ιστορία της δεξιάς παράταξης των Ρεπουμπλικάνων (Ρ): μια πραγματική αφαίμαξη προς την μακροοικονομική κεντροδεξιά —άνω των 2/3 των στελεχών, των μελών και των ψηφοφόρων για το πρώτο και περί του 1/3 για τη δεύτερη—, καθώς και ισχυρές φυγόκεντρες δυνάμεις τόσο προς την μόνη ορατή Αριστερά όσο και προς μια Ακροδεξιά υπό διαδικασία επανίδρυσης. Από αυτή την άποψη, η ανάδυση και επικράτηση του μοντέλου Μακρόν, ενός μορφώματος ξένου και εχθρικού σε κάθε συλλογική μορφή οργάνωσης, που λειτουργεί σαν χοάνη Κεντροδεξιάς και Κεντροαριστεράς και καταφέρνει να διεμβολίσει μέχρι διάλυσης τους παραδοσιακούς μηχανισμούς άσκησης της

πολιτικής και εκπροσώπησης των κοινωνικών ανταγωνισμών που ήταν τα κόμματα, σηματοδοτεί τρόπον τινά και την ανάδυση μιας μεταπολιτικής χωρίς συλλογικά υποκείμενα και στοιχειώδη έστω έλεγχο από τα κάτω, με βασικούς πυλώνες της τεχνοκράτες, ΜΜΕ, πολυεθνικές και μεγάλο χρηματοπιστωτικό κεφάλαιο.

Ενώ όμως το κεφάλαιο ανασυντάσσεται στο ενιαίο, πλατύ και ηγεμονικό μέτωπο του ακραίου κέντρου, η Αριστερά δείχνει να προέβη στο κύκνειο άσμα της στον πρώτο γύρο των προεδρικών εκλογών. Τούτο μας επιβάλλει να σταθούμε για λίγο εδώ στο φαινόμενο Μελανσόν και Ανυπότακτη Γαλλία (ΑΓ).

Ιδεολογικά, ο Μελανσόν προσδένεται ρητά στα προτάγματα του αριστερού λαϊκισμού που πρεσβεύει σήμερα η Σαντάλ Μουφ — η οποία, παρεμπιπτόντως, μαζί με την Ζωή Κωνσταντοπούλου, τον συνόδευσαν στην κεντρική προεκλογική του συγκέντρωση στο Παρίσι. Η κεφαλαϊώδης ιδεολογική διάκριση που κάνει είναι ανάμεσα στην «ολιγαρχία» ή «κάστα» και σε ένα «λαό», ένα λαό όμως ιδωμένο ως σύνθεση ατομικών ταυτοτήτων, χωρίς εργαζόμενους, μισθωτούς, αποκλεισμένους, κοινωνικές τάξεις και κοινωνικό ανταγωνισμό, αλλά μετουσιωμένο στο «έθνος μιας μεγάλης Γαλλίας των πέντε ηπείρων». Πρόκειται για ένα λαό που πρέπει να «συγκροτηθεί» συμβολικά και εθνικά αφενός μέσα από την ταύτισή του με ένα πρόσωπο, αφετέρου μέσα από την εναντίωσή του σε έναν κοινό εχθρό ο οποίος τον έχει καταστήσει περισσότερο «ματαιωμένο» ή «προδομένο» παρά καταπιεζόμενο. Μια από τις πιο ορατές εκφάνσεις των παραπάνω ήταν η πληθώρα των γαλλικών τρικολόρ στις μεγάλες προεκλογικές εμφανίσεις του καθώς και οι ρητές οδηγίες του για «απάλειψη των κομματικών συμβόλων και σημαιών» από αυτές.

Οργανωτικά, το «κίνημα» της ΑΓ έχει ως θεμέλιο λίθο του το πρόσωπο του ηγέτη και ενσάρκωτή του προγράμματός του. Ένας ολιγομελής κύκλος στελεχών με στενές προσωπικές σχέσεις μαζί του απαρτίζει τη άτυπη καθότι μη εκλεγμένη ηγετική αρχή, ενώ τα καλούμενα μέλη δεν αντιπροσωπεύουν παρά όσους διαδικτυακούς φίλους κλίκαραν εν είδει στήριξης στον επίσημο ιστότοπό της. Οι οργανώσεις βάσης περιορίζονται στην καθημερινή «λάντζα», οφείλουν να πειθαρχούν στις κεντρικές αποφάσεις, έχουν περιορισμένη δυνατότητα λήψης αποφάσεων και καμία πραγματική δυνατότητα ελέγχου της ηγεσίας. Έτσι, η εσωτερική δημοκρατία μοιάζει καρπός εξίσου εξωτικός με την αγαπημένη διατροφική επιλογή του φύλαρχου, την κινόα.

Η ΑΓ άλλωστε φτιάχτηκε —προς μεγάλη

έκπληξη του Κόμματος της Αριστεράς— κατόπιν προσωπικής πρωτοβουλίας του ίδιου του Μελανσόν προκειμένου να ανταποκριθεί σε ένα διπλό στόχο: Να ανατρέψει τόσο τις προκριματικές διαδικασίες επιλογής υποψηφίου στους κόλπους του ΣΚ όσο και τις ήδη διακηρυγμένες εκείνη την εποχή προθέσεις του ΚΚΓ να συμπράξει εν μέρει με το ΣΚ. Ήταν και ένας εύσχημος τρόπος για να απαλλαγεί από ένα Μέτωπο της Αριστεράς του οποίου αδυνατούσε να ελέγξει τους εσωτερικούς συσχετισμούς. Παρ' όλα αυτά, θα μπορούσε να αποτελέσει μια καλά μελετημένη κίνηση τακτικής ικανή να συμβάλει θετικά σε μια πολιτική και κοινωνική ηγεμονία, αν δεν κόμιζε ένα έντονο στοιχείο ρεβανσισμού απέναντι σε κόμματα και οργανώσεις της ευρύτερης Αριστεράς, συγχέοντας την ηγεμονία με τον στείρο ηγεμονισμό. Σε αυτό το «μόνος εναντίον όλων» οφείλεται και το απογοητευτικό αποτέλεσμα των βουλευτικών εκλογών στις οποίες η ΓΑ επέλεξε να κατέλθει με ανταγωνιστικά στο ΚΚΓ ψηφοδέλτια σε όλες τις εκλογικές περιφέρειες όπου η μεταξύ τους συμπράξη θα μπορούσε να αποφέρει καρπούς. Ο κατακερματισμός μάλιστα αυτός συνοδεύτηκε από προκλητική περιφρόνηση και εχθρότητα έναντι στους μέχρι μόλις εχθές συντρόφους. Αυτή ήταν η δεύτερη και μάλλον τελεσίδικη πράξη ανακοπής της δυναμικής και απάλειψης του ορίζοντα που άνοιξε το 19, 5% του πρώτου γύρου των προεδρικών. Η πρώτη πράξη είχε ήδη παιχτεί το ίδιο εκείνο βράδυ, όταν ο Μελανσόν, μωτρωμένος ωσάν μειράκι που έχασε το colro grosso, κατώτερος των περιστάσεων, ψέλλισε κάτι μισόλογα περί ψήφου κατά συνείδηση ξεχνώντας με χαρακτηριστική ευκολία ό,τι ο ίδιος διατεινόταν πως είχε θέσει ως προτεραιότητα της εκστρατείας του την έμπρακτη και με κάθε μέσο εναντίωση στη λεπενική ακροδεξιά. Γιατί το διακύβευμα δεν ήταν προφανώς να καλέσει σε ψήφο στον Μακρόν, αλλά να επιδείξει ψυχραιμία και διορατικότητα, αίσθηση της στιγμής και του επείγοντος, να δώσει άμεση και ηχηρή συνέχεια και προοπτική σε ό,τι είχε μόλις κατακτηθεί, να προσφέρει μια δυναμική παρακαταθήκη για τις μάχες που θα κληθούμε να δώσουμε άμεσα από κοινού και ενόψει ενός κοινού μέλλοντος. Αντί όμως για γόνιμη παρακαταθήκη, ο εγωκεντρισμός, η ιδεολογική ασάφεια και η περιφρόνηση του συλλογικού κινδυνεύουν να αποτελέσουν μια βαριά υποθήκη για το μέλλον της Αριστεράς σε μια συγκυρία δξυνσης του κοινωνικού ανταγωνισμού και ολομέτωπης επίθεσης στα τελευταία εναπομείναντα κοινωνικά κεκτημένα.

Πάνος Αγγελόπουλος

Ενόψει των γερμανικών εκλογών

Η Αριστερά (για μία ακόμα φορά) ακολουθεί λάθος δρόμο

Οι ομοσπονδιακές εκλογές της Γερμανίας το Σεπτέμβριο του 2017 αποτελούν ίσως την κατάληξη μιας πολιτικής συγκυρίας που σημάδεψε τα τελευταία χρόνια. Μιας συγκυρίας που χαρακτηρίστηκε από τη νομιμοποιημένη αλλά και παρακινδυνευμένη προσδοκία ότι στις εκλογές θα αποτυπώνονταν οι κοινωνικές συγκρούσεις στις διάφορες χώρες της Ευρώπης – και ιδιαίτερα οι αγώνες κατά των πολιτικών λιτότητας και κατά της Ευρώπης-Φρούριο– και ότι θα προέκυπταν πλειοψηφίες ικανές να επηρεάσουν τη θεσμική πολιτική. Αυτή η προσδοκία εκφράστηκε με διαφορετικό τρόπο σε κάθε χώρα, έχοντας διαφορετικό πολιτικό υπόβαθρο και διαφορετικό βαθμό ριζοσπαστισμού.

Οι γερμανικές εκλογές που έρχονται και οι συζητήσεις που εξελίσσονται εντός της Αριστεράς μπορούν να κατανοηθούν μόνο σε αυτό το πλαίσιο. Οι ομοσπονδιακές εκλογές αποτελούν μια σημαντική δοκιμασία για τη σταθερότητα του καθεστώτος της κρίσης (Krisenregime/crisis regime) στην Ευρώπη, όντας ταυτόχρονα το κλείσιμο ενός εκλογικού κύκλου. Υπάρχει ωστόσο μια αποφασιστική διαφορά: Στη Γερμανία δεν κρίνεται μόνο το ζήτημα της δυσάρεσκιας του πληθυσμού για την κοινωνική κατάσταση που βιώνει, αλλά επίσης σε ποιο βαθμό ο ρόλος της Γερμανίας στην Ευρώπη θα εξακολουθήσει να συγκεντρώνει την υποστήριξη της πλειοψηφίας. Είτε ως δύναμη πειθαρχησής της Ελλάδας είτε ως βασικός οργανωτής της ανασυγκρότησης του ευρωπαϊκού συνοριακού καθεστώτος: Ο ιμπεριαλιστικός ρόλος της Γερμανίας μπορούσε και μπορεί να εξασφαλιστεί χάρη στην υποστήριξη στο εσωτερικό της.

Σε αυτό το πλαίσιο έχει ιδιαίτερη σημασία το γεγονός ότι τα τελευταία χρόνια διαμορφώθηκε μια τάση που, με τον έναν ή τον άλλο τρόπο, διατηρεί μια κριτική στάση και αντιπαράκειται σε αυτό το συσχετισμό. Ανάμεσα σε έναν κόσμο πολέμου, προσφυγιάς και κρίσης και, από την άλλη, στη γερμανική πραγματικότητα, υπάρχει μια ισχυρή αντίθεση που δημιουργεί βαθιά ανησυχία σε όλο και μεγαλύτερα τμήματα του πληθυσμού.

Αυτή η τάση δεν είναι ωστόσο κάτι περισσότερο από μια εκλογική πιθανότητα. Δεν αποτελεί κίνημα αντιπολίτευσης, μια αποφασισμένη αριστερή δύναμη ή μια κοινωνική διάθεση για ρήξη. Εντούτοις, θα μπορούσε υποθετικά να εκφράσει ότι ο (έχων το δικαίωμα ψήφου) γερμανικός πληθυσμός δεν υποστηρίζει πλέον πλειοψηφικά την ιμπεριαλιστική πολιτική της ομοσπονδιακής κυβέρνησης. Μην έχουμε όμως αυταπάτες: Όσο και αν το καθεστώς της κρίσης επιβλήθηκε με τη γυμνή δύναμη, άλλο τόσο είναι γεγονός ότι εντός της Γερμανίας στηρίχτηκε σε ένα ευνοϊκό και πλειοψηφικό ρεύμα. Και είναι επίσης γεγονός ότι – σκεπτόμενοι από τη πλευρά της Γερμανίας– ακόμη και μικρές αλλαγές στη θεσμική πολιτική εδώ θα μπορούσαν –και μπορούσαν– να δημιουργήσουν μεγάλα περιθώρια πολιτικής αλλοίωσης.

Αυτό είναι ένα τμήμα της κατάστασης πριν από τις εκλογές. Ένα άλλο τμήμα είναι η ασκούμενη πολιτική στο εσωτερικό και οι κοινωνικές συνέπειες του νεοφιλελευθερι-

σμού και της κρίσης στη Γερμανία. Είναι σίγουρα γνωστό ότι ο τομέας των χαμηλόμισθων, οι μεταρρυθμίσεις στην κοινωνική πολιτική, όπως επίσης οι άθλιες συνθήκες που αντιμετωπίζουν οι πρόσφυγες, έχουν δημιουργήσει βαθιές ρωγμές στη λαμπερή βιτρίνα της Γερμανίας, εξίσου με την ενίσχυση του δεξιού λαϊκισμού της Εναλλακτικής για τη Γερμανία (AfD).

Σε αυτό το πλαίσιο η ασθενής προσδοκία ενός μικρού τμήματος αριστερών για τις επερχόμενες εκλογές αφορούσε αποκλειστικά σε αλλαγές που θα μπορούσαν να γίνουν εντός της θεσμικής πολιτικής, και *επ' ουδενί* αφορούσαν μια πραγματικά αριστερή κυβέρνηση: Μια συνεργασία με το SPD, τους Πράσινους και το Κόμμα της Αριστεράς θα μπορούσε ίσως να *σοσιαλδημοκρατικοποιήσει* τη γερμανική κοινωνική και ευρωπαϊκή πολιτική, καθώς και τις πολιτικές συνόρων, πράγμα που με τη σειρά του θα μπορούσε να δημιουργήσει χώρο για νέες ελπίδες και νέους αγώνες αλλού –και πάνω από όλα θα μπορούσε ίσως να σώσει τις ζωές κάποιων ανθρώπων.

Ωστόσο, ο μόνος παράγοντας πάνω στον οποίο στηρίχτηκε μια τέτοια προοπτική ήταν ο στεγνός ομορτισμός του SPD: Με την ανάληψη του Μάρτιν Σουλτς (ο οποίος ως εκπρόσωπος μιας κοινωνικής πολιτικής αντίληψης είναι απολύτως αναξιόπιστος) υπήρξε μια στιγμή στην οποία φάνηκε ότι οι σοσιαλδημοκράτες θα μπορούσαν για καθαρά τακτικούς λόγους να αναθεωρήσουν τη νεοφιλελεύθερη πορεία τους. Έτσι θα αντιστάθμιζαν ίσως την κοινωνική καταστροφή που συντελείται στην Ευρώπη, αλλά και το πολιτικό κλίμα που διαμορφώνεται στη Γερμανία, αποφεύγοντας τον κίνδυνο να έχουν σε λίγα χρόνια την τύχη του ΠΑΣΟΚ. Από την άλλη, πέρα από το SPD, υπήρξαν επίσης πρωτοβουλίες για μια «αριστερή συνεργασία», από την οποία ορισμένοι-ες ανέμεναν κάτι ανάλογο με ό,τι προκάλεσε ο Τζέρεμι Κόρμπιν στη Βρετανία: Σύμφωνα με αυτούς-ες, σε μια κατάσταση στην οποία δεν υπάρχει καμία πίστη σε αλλαγές από τα κάτω και από το δρόμο, μια πολιτική ευκαιρία ανάληψης της εξουσίας με πιθανότητα κοινοβουλευτικής πλειοψηφίας θα μπορούσε τουλάχιστον να κινήσει κάπως τα πράγματα. Τίποτα περισσότερο.

Αυτή η στάση επιβεβαιώθηκε μόνο σε δημοσκοπικό επίπεδο: Με το άνοιγμα της συζήτησης για την ανανέωση της Σοσιαλδη-

μοκρατίας και για μια πιθανή αριστερή συμμαχία, τα τρία κόμματα ξεπέρασαν το 50%. Η επιλογή αυτή ωστόσο κατέρρευσε για διάφορους λόγους και τα κόμματα επέστρεψαν στο συνηθισμένο τους επίπεδο του 34% συνολικά, με τη Μέρκελ και τον Σόιμπλε να διεκδικούν την εξουσία για άλλα τέσσερα χρόνια. Έτσι, ενώ η προοπτική μιας συγκυβέρνησης της Αριστεράς είναι απευκταία, καθώς θα οδηγούσε στην απογοήτευση, ακόμη περισσότερο είναι απευκταία η προοπτική άλλης μιας κυβέρνησης Μέρκελ-Σόιμπλε. Αλλά αυτό δεν χρειάζεται περαιτέρω ανάλυση για τους αναγνώστες-ριες στην Ελλάδα.

Το καθήκον που τίθεται σε σχέση με τις εκλογές στις δυνάμεις της Αριστεράς μπορεί κατά τη γνώμη μου να περιγραφεί ως εξής: Η Αριστερά θα έπρεπε να επιχειρήσει να μεταφέρει την ταξική σύγκρουση από το εθνικό στο ευρωπαϊκό πλαίσιο και, με δεδομένη την κατάσταση μεγάλης πολιτικής αδυναμίας στην οποία βρίσκεται, να ανοίξει ένα θεσμικό παράθυρο. Αυτή η θέση λαμβάνει υπόψη το γεγονός ότι το εισόδημα ενός γερμανού πολίτη που δεν εργάζεται είναι περίπου ίσο με αυτό ενός νέου στην Ελλάδα που εργάζεται για 40 ώρες την βδομάδα, αν βέβαια έχει δουλειά. Αλλά επίσης δεν πρέπει να ξεχνάμε ότι είναι γεγονός ότι στη Γερμανία δεν πάνε όλα τα πράγματα καλά μόνο και μόνο επειδή εξακολουθεί να υπάρχει μια συνέχεια στην κοινωνική πολιτική. Το δίχτυ κοινωνικής προστασίας συγκρατεί κάποιον μόλις λίγα εκατοστά πριν χτυπήσει στο έδαφος.

Τα πράγματα στην Αριστερά κινούνται όμως στην αντίθετη κατεύθυνση: Η ανικανότητα του Κόμματος της Αριστεράς να ονοματίσει με σαφήνεια ποιες είναι οι δυνατότητες θεσμικής πολιτικής καταλήγει σε έναν αφόρητο ιδεολογικό πόλεμο χαρακωμάτων. Από τη μια πλευρά στέκεται η θέληση για μια κυβερνητική συνεργασία χωρίς προϋποθέσεις και με κάθε κόστος. Από την άλλη, ένας βερμπαλιστικός ριζοσπαστισμός που επιπλέον παίρνει μια εθνικιστική πορεία, στην προσπάθειά του μέσω του λαϊκισμού να προσεγγίσει το ακροατήριο της AfD – και με αυτό τον τρόπο θυσιάζει κυριολεκτικά τους πρόσφυγες και τα ευρωπαϊκά κινήματα χάριν μιας αυταρχικής εθνικο-αριστερής ρητορικής. Όλα αυτά δεν έχουν καμία σχέση με την ανάπτυξη μιας νέας πολιτικής δυναμικής που να συνδυάζει τη ρήξη, την κοινωνική εξέγερση και τη δυνατότητα μιας αριστερής κυβέρνησης. Καθώς το Κόμμα της Αριστεράς παίρνει έναν εθνικιστικό δρόμο και κλείνει κάθε προοπτική προς την υπόλοιπη Ευρώπη και τα κοινωνικά τμήματα που κινητοποιούνται, η μόνη ελπίδα που φαίνεται να απομένει στη μεγάλη εικόνα είναι τα πράγματα να μη χειροτερεύουν περαιτέρω.

Μάριο Νόιμαν
Μετάφραση: Γιώργος Μανιάτης

Ως λαί Πως στη φέρανε έτσι

Το 2017 η Βαστίλη βρίσκεται στο Αμβούργο

G20: Η συνάντηση κορυφής των 20 πιο ισχυρών ηγετών του κόσμου πραγματοποιείται στις 6 με 8 Ιούλη στο Αμβούργο της Γερμανίας. Θα συζητήσουν οι Τραμπ, Μέρκελ, Μεί, Πούτιν, Ερντογάν, Τέμερ, Ζούμα, Μόντι κ.λπ. για το μέλλον μας. Όλοι συμφωνούν σε ένα ζήτημα: Ο νεοφιλελεύθερος καπιταλισμός είναι μονόδρομος, δεν πρέπει να αμφισβητηθεί πουθενά και σε καμία περίπτωση. Από την άλλη, έχουν μεγάλες αντιθέσεις: Μέσα στον ιμπεριαλιστικό ανταγωνισμό όλοι προσπαθούν να αποκτήσουν μεγαλύτερο μέρος της παγκόσμιας αγοράς. Αποτέλεσμα είναι κυρίως οι πόλεμοι που ήδη υπάρχουν και όπου οι ιμπεριαλιστές κάθε απόχρωσης δρουν ανοιχτά ή στο παρασκήνιο – Συρία, Ιράκ, Αφγανιστάν, Ουκρανία, Παλαιστίνη, Υεμένη – ή όπου υφίσταται ο σχετικός κίνδυνος, π.χ. στη θάλασσα δυτικά των Φιλιππίνων και στη Βόρεια Κορέα. Αποτέλεσμα είναι επίσης οι εμπορικοί πόλεμοι που ήδη διεξάγονται κάτω από την επιφάνεια των καθημερινών ειδήσεων. Από αυτούς τους λόγους δεν έχουμε να περιμένουμε πολλά όσον αφορά την επίλυση των συγκρούσεων, αλλά σίγουρα αρκετά και παγκοσμίως όσον αφορά την εντατικοποίηση της εκμετάλλευσης και την καταστολή σε όλες τις σύγχρονες μορφές της.

Η διεθνής ομάδα εργασίας NO-g20 έγραψε στο κάλεσμά της (το οποίο συνυπέγραψε και το Δίκτυο):

Οι G20 θα προσπαθήσουν να τετραγωνίσουν τον κύκλο και να ασφαλίσουν το παγκοσμιοποιημένο σύστημα της κυριαρχίας από την αυτοκαταστροφή. Και θα προσπαθήσουν να αναδιοργανώσουν ολόκληρο τον κόσμο για να εξυπηρετηθούν τα συμφέροντα των πλουσίων και ισχυρών. Αυτός είναι ο λόγος που εμείς, η ζωντανή αντίσταση στα πολλά σχήματα και μορφές μας, θα είμαστε στο Αμβούργο.

«Δελτίο Θυέλλης»

Περιοδική έκδοση
του Δικτύου
για τα Πολιτικά και Κοινωνικά Δικαιώματα

Υπεύθυνος: Θεοδωρής Φέστας

Βόλος: Ιωλκού 33, τηλ.: 2421030335

Θεσσαλονίκη:

Ερμού 23 & Ελ. Βενιζέλου,
τηλ./φαξ: 2310-265 346

Αθήνα:

Τσαμαδού 13, τηλ.: 210-38 13 928

φαξ: 210-38 40 390

e-mail: diktio@diktio.org, <http://diktio.org>

Ας ορίσουν τα παγκόσμια ζητήματά τους εμείς θα καθορίσουμε τα δικά μας. Ας συζητήσουν την καπιταλιστική τους ανάπτυξη εμείς θα φωνάξουμε δυνατά ενάντια στην εκμετάλλευση της εργασίας και την καταστροφή της φύσης στο όνομα του κέρδους, και δυνατά για ίσα δικαιώματα και την ισότητα των φύλων. Ας μιλήσουν για τη «μεταναστευτική κρίση» τους εμείς θα μιλήσουμε για ανοιχτά σύνορα και ενάντια στο ρατσισμό, θα μιλήσουμε για τη συστηματική παραγωγή φτώχειας και τους πολέμους που αναγκάζουν εκατομμύρια ανθρώπων σε φυγή. Ας μιλήσουν για συμφωνίες ελεύθερου εμπορίου εμείς θα απαιτήσουμε διαφάνεια, πολιτική, πολιτιστική και επισιτιστική κυριαρχία και θα τοποθετηθούμε εναντίον των (μετα)ιμπεριαλιστικών πρακτικών τους προς τον Παγκόσμιο Νότο. Ας μιλήσουν για τον «πόλεμο κατά της τρομοκρατίας» και τη «σύγκρουση των πολιτισμών» εμείς θα φωνάξουμε για ειρήνη και εναντίον της πολεμοκαπηλίας και των βασανιστηρίων τους, κατά της παραγωγής φόβου και της ισλαμοφοβίας. Οι προσπάθειές τους να μας χωρίσουν και να κυβερνήσουν για πάντα θα αντιμετωπιστούν από τη δημιουργική μας διαμαρτυρία και την έντονη αντίσταση. [...] Εμείς γνωρίζουμε ότι στις προσπάθειές τους να μας κρατήσουν διχασμένους, μας ωθούν σε αντιπαλότητα και μίσος εναντίον των αδελφών μας στην άλλη πλευρά των συνόρων τους και τελικά στους βρώμικους πολέμους τους!... Δεν τους αφήνουμε να μετατρέψουν σε αποδιοπομπαίους τράγους τους πιο αδύναμους από τον κόσμο μας, τρέφοντας την ψεύτικη ελπίδα ότι αυτό θα αλλάξει τη δυστυχία της καθημερινής μας ζωής.

Ενάντια στην αντιπαλότητά τους, εμείς παραμένουμε αλληλέγγυοι-ες. Ενάντια στην εκμετάλλευσή τους και την απαλλοτρίωση ακόμη και του αέρα που αναπνέουμε, θέτουμε

τη συνεργασία των ελεύθερων ατόμων και την ελεύθερη χρήση των κοινών. Ενάντια στους πολέμους τους επιλέγουμε την αδελφοσύνη, την ελευθερία και την ισότητα. Βλέπουμε τις διαμαρτυρίες κατά της G20 ως ευκαιρία να στείλουμε ένα ισχυρό μήνυμα στον κόσμο ότι είμαστε οι πολλοί που πιστεύουν σε παγκόσμιες εναλλακτικές λύσεις. Πιστεύουμε σε εναλλακτικές εκτός και κατά της νεοφιλελεύθερης παγκοσμιοποίησης, του εθνικισμού και της αυταρχικής κυριαρχίας. Πιστεύουμε στην παγκοσμιοποίηση της δικαιοσύνης και των δικαιωμάτων για όλους-ες και απορρίπτουμε όλες τις εθνικιστικές και ξενόφοβες «λύσεις», που είναι οι λύσεις τους ενάντια στο όραμά μας για ένα δίκαιο κόσμο, έναν κόσμο ενωμένο στην αλληλεγγύη.

Η αντισύνοδος κορυφής, το καμπ, η διεθνής διαδήλωση με δεκάδες χιλιάδες ανθρώπους στην πόλη του Αμβούργου και οι μαζικές πράξεις ανυπακοής θα μας δώσουν την ευκαιρία να συναντηθούμε, να συζητήσουμε και να μοιραστούμε τα οράματά μας, τις ιδέες και τις πρακτικές αντίστασής μας, οράματα για έναν κόσμο της ελευθερίας, της ισότητας, της αλληλεγγύης.

Στη Σύνοδο Κορυφής της Παγκόσμιας Αλληλεγγύης (5 και 6 Ιουλίου) ή στο ανοιχτό καμπ (από τις 2 έως τις 8 Ιουλίου), στις δράσεις μαζικής πολιτικής ανυπακοής την ημέρα της επίσημης συνόδου κορυφής (7 Ιουλίου) ή στην ευρεία, ζωντανή και πολύχρωμη πορεία στην καρδιά της πόλης (8 Ιουλίου) θα οργανώσουμε και θα γιορτάσουμε, θα γεμίσουμε τις πλατείες και τους δρόμους του Αμβούργου, θα συζητήσουμε και θα φωνάξουμε!

Ας κάνουμε τη σύνοδο κορυφής της G20 μια πραγματική αντισύνοδο των πολλών, των πολλών του ανυπόκτατου κόσμου.

Allons enfants!

Άχιμ Ρολχδίτσερ

Ω Λαί
Πως στη
φέρανε
έτσι!